

NEAUTORIZIRANI TRANSKRIPT
JAVNE RASPRAVE O PRIJEDLOGU AMANDMANA I NA USTAV BiH
U ORGANIZACIJI USTAVNOPRAVNE KOMISIJE PREDSTAVNIČKOG DOMA
I USTAVNOPRAVNE KOMISIJE DOMA NARODA
PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH
održane dana 17.03.2009. godine u Sarajevu

PREDSJEDAVALAŠĆI
ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas, molim vas da, molim sve prisutne da zauzmu svoja mjesta. Vrijeme je da počnemo sa radom. Poštovane dame i gospodo dobro došli na završnu Javnu raspravu o Prijedlogu amandmana I na Ustav BiH organiziranu od strane ustavnopravnih komisija oba doma Parlamentarne skupštine BiH.

Kao što vam je poznato Parlamentarna skupština BiH je na 47. sjednici Predstavničkog doma od 04. marta 2009. godine i 26. sjednici Doma naroda održanoj 05. marta 2009. godine usvojila Prijedlog amandmana I na Ustav BiH u prvom čitanju. Oba doma Parlamentarne skupštine BiH usvojila su zaključke kojim su ovlastili ustavnopravne komisije da zajedno organiziraju javne rasprave o Prijedlogu amandmana I na Ustav BiH, a ta javna rasprava traje od 05.03.2009. do 20.03.2009. godine i ima tri oblika ili vida. Prvi oblik ili vid javne rasprave je organiziranje neposrednih javnih rasprava u pet gradova BiH od strane obje ustavnopravne komisije oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Drugi vid je pismo svim vijećima općina i skupštinama općina u BiH da razmotre amandman i da svoje eventualne prijedloge i mišljenja i sugestije dostave Parlamentarnoj skupštini BiH. I treći vid je otvorenost za prijedloge, sugestije i mišljenja za sve građane BiH, vladine, nevladine organizacije, sve subjekte našeg društva, da ukoliko smatraju da imaju nešto reći obavjeste o svojim mišljenjima Parlamentarnu skupštinu ili putem e-mail adrese ili putem pošte.

U okviru ovog prvog vida organiziranja javne rasprave ustavnopravne komisije su održale jednu debatu u Brčkom 11.03.2009. godine u sali Skupštine Brčko Distrikta BiH, 12.03. su održane javne rasprave u Banja Luci, Tuzli i Mostaru i danas je ovo, rekao bih, završna javna rasprava ovog prvog vida ukupne javne rasprave o Amandmanu I na Ustav BiH.

Ja sam Šefik Džaferović predsjedavajući Ustavnopravne komisije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH. Sa mnom ovdje u ime komisije su gospoda Drago Kalabić i Martin Raguž, prvi i drugi zamjenik predsjedavajućeg ustavnopravne komisije. Ovdje se nalaze skoro svi članovi Ustavnopravne komisije Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH koliko ja mogu da vidim.

Sve vas još jedanputa pozdravljam, pozdravljam posebno, a neka se drugi ne ljute predsjedavajućeg Predstavničkog doma gospodina Bezira Belkića, zamjenika gospodina Milorada Živkovića i naravno pozdravljam njegovu ekselenciju ambasadora Rafija Gregorijana supervizora za Brčko i zamjenika Visokog predstavnika u BiH.

Sada ću riječ dati gospodinu Ivi Miri Joviću, predsjedavajućem Ustavnopravne komisije Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH, da vam se obrati.

Gospodine Joviću izvolite.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala lijepo poštovani kolega.

Na isti način, istim redoslijedom kao i moj uvaženi prethodnik gospodin Džaferović sa svoje strane i u ime Ustavnog povjerenstva Doma naroda želim vas sviju pozdraviti. Takođe zahvaliti za izdvojeno vrijeme i želju sudjelovati u ovoj javnoj raspravi. Dvorana je velika i izgleda da nas je malo, međutim dobio sam i u onom kvantitativnom smislu informaciju da je ovdje preko stotinu ljudi koji žele i hoće čuti ili neposredno sudjelovati u ovoj javnoj raspravi.

Cilj organiziranja ovih javnih rasprava čuli ste, čuli ste isto takođe koja nam je želja. Međutim ja bi nadodao da sa ovih do sada održanih javnih rasprava mogu reći imamo i te kako pozitivno ozračje i mislim da u Parlamentu BiH kako u jednom tako i u drugom domu očekivati je usvajanje amandmana na Ustav BiH koji tretira problematiku Distrikta Brčko. Ja jedino želim ovaj, ja bih samo želio, uvaženi kolega je parlamentarac bio pa nema potrebe dobacivati, ništa ne prejudiciram samo želim reći, da sam bio u Banja Luci jedan glas čuo protiv, u Brčkom ni jedan glas nije bio na javnoj raspravi. Zašto ne prenijeti tako promišljanje.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas, molim vas, molim vas ovdje se govori za mikrofonom i ja vas najljepše molim da budemo uljudni u ovoj sali ovdje i jedino tako možemo uraditi posao. Prema tome ubuduće nećemo tolerisati dobacivanja, mi smo ovdje pozvali sve ljude da čuju šta, da čujemo šta ljudi misle i to je demokratsko pravo svakog da kaže šta misli.

Gospodine Joviću nastavite.

IVO MIRO JOVIĆ

Hvala lijepo na obrani, nema potrebe nećemo podizati atmosferu i nema ni zato uopće potrebu. Onaj tko je došao sa nekim drugim nakanama pokazaće svoje lice. Želimo i hoćemo izgrađivati demokratsku zemlju, zemlju sa punim pravima na mišljenje i pravo govora. Ovdje imate mlade djevojke koje će donijeti do vas prijavnice za javnu raspravu i svatko tko misli da ima što reći na ovoj javnoj raspravi na amandman Ustava, on će to imati prigodu za ovom govornicom. I nemam potrebe uvjeravati da će svatkom to biti i dostupno.

Ali ja isto tako ne samo kao suvoditelj ove javne rasprave i parlamentarac nego kao i građanin imam pravo iznijeti svoje stajalište. S obzirom da neću imati mogućnost tamo za govornicu i prijavljivati svoju diskusiju, ja sam mislio zaokružiti samo na jedan način, a to je da me raduje da vas danas ovdje ima, da ćemo čuti različita mišljenja, da ćemo međusobno to sučeliti i vidjeti i pomoći našim parlamentarcima kod donošenja odluke koja će se ticati Amandmana I na Ustav BiH.

S obzirom da imamo jedan solidan broj već prijavljenih, ja bih sa svoje strane za početak imao toliko, još jednom vas pozdravim sviju, želim kvalitetnu i plodnu današnju javnu raspravu i doprinos konačnom rješenju ovog problema. Kolega Džaferović nastavlja.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vam uvaženi kolega Joviću.

Poštovane dame i gospodo, dakle, mi se nalazimo u fazi kada obavljamo završnu javnu raspravu prvog vida ukupne javne rasprave o ovom amandmanu koji je određen od strane domova Parlamentarne skupštine i ustavnopravnih komisija oba doma Parlamentarne skupštine BiH. Ja ću prema uobičajnom pravilu jel, prije nego što otvorimo javnu raspravu samo još kazati da smo na današnju javnu raspravu u Sarajevu pozvali predstavnike ili Predsjedništvo BiH, Vijeće ministara, entitetske funkcionere, zakonodavne odbore oba entitetska parlamenta, sve poslanike Državnog parlamenta naravno i prije svega da smo pozvali predstavnike naučnih, stručnih ustanova i institucija, pravosudnih institucija BiH, Ustavnog suda BiH, a osim toga Ustavnom sudu, nevladinih organizacija, medija, građane. A osim toga Ustavnom sudu BiH i Visokom sudskom i tužilačkom vijeću i to možemo nazvati četvrtim jel vidom, su upućena posebna pisanja a u kojima se mole da iznesu svoje mišljenje i stavove vezano za ovaj amandman.

A naš uobičajni redosljed je do sada bio da imamo neku vrstu uvodnog obraćanja od predstavnika Vijeća ministara i od, bar u Brčkom je tako bilo, od ambasadora Rafija Gregorijana. Da li, a onda ćemo nakon toga nastaviti sa raspravom.

Da li ima neko od Vijeća ministara ovdje u sali ko bi želio da govori? Jer Vijeće ministara je oficijelni predlagač amandmana. Molim vas lijepo tekst amandmana, dajte mi tekst, tekst Amandmana I na Ustav BiH glasi:

U Ustavu BiH iza člana 6.3. dodaje se novi član 6.4. koji glasi:

„4 – Brčko Distrikt BiH

Brčko Distrikt BiH koji postoji pod suverenitetom BiH i spada pod nadležnosti institucija BiH, onako kako te nadležnosti proizlaze iz ovog Ustava, čija teritorija je u zajedničkoj svojini, (kondominijumu) entiteta, je jedinica lokalne samouprave sa vlastitim institucijama, zakonima i propisima i sa ovlaštenjima i statusom konačno propisanim odlukama Arbitražnog tribunala za spor oko međuentitetske linije razgraničenja u oblasti Brčkoga. Odnos između Brčko Distrikta BiH i institucija BiH i entiteta može se dalje urediti zakonom koji donosi Parlamentarna skupština.

Ustavni sud BiH je nadležan da odlučuje o bilo kom sporu u vezi sa zaštitom utvrđenog statusa i ovlaštenja Brčko Distrikta BiH koji se može javiti između jednog ili više entiteta i Brčko Distrikta BiH ili između BiH i Brčko Distrikta BiH po ovom Ustavu i odlukama Arbitražnog tribunala.

I stav 3. – Svaki takav spor također može pokrenuti većina poslanika Skupštine Brčko Distrikta BiH koja uključuje najmanje 1/5 izabranih poslanika iz reda svakog od konstitutivnih naroda.“

Stav 4. – Dosadašnji član 6.4. postaje član 6.5.“

Ovo je sadržaj amandmana koji je predložen od Vijeća ministara BiH i koji je u prvom čitanju usvojen na oba doma Parlamentarne skupštine BiH 04.03.2009. godine od strane Predstavničkog doma i 05.03.2009. godine od Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Nakon toga po Poslovniku slijedi javna rasprava, po Poslovniku oba doma. A poslije javne rasprave sjednice ustavnopravnih komisija, a poslije njih sjednice domova Parlamentarne skupštine.

Ukoliko nema neko od ministara ili zamjenika ministara najmanje ovdje ispred Vijeće ministara, da se obrati, ja bih zamolio njegovu ekscelenciju ambasadora Rafija Gregorijana supervizora za Brčko i zamjenika Visokog predstavnika u BiH da se obrati skupu.

Gospodine Gregorijan izvolite.

RAFI GREGORIJAN
/nema prevoda – ne čuje se/

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vama gospodine ambasadore.

Poštovane dame i gospodo mi imamo ovdje redosljed kako se je ko prijavljivao, jal. A gospodin Ivo Miro Jović će voditi računa o tom redu, a ja ću biti spiker jel, ja ću čitati, prozivati onako kako mi se to dostavi.

Gospodin Beriz Belkić predsjedavajući Predstavničkog doma ima neke obaveze, molio je da se obrati na samom početku i mi ćemo napraviti jednu malu protekciju i zamoliti gospodina predsjedavajućeg Doma da se obrati, a neka se pripremi gospodin Šaćir Čano, advokat u penziji, tako piše u prijavi ovdje.

BERIZ BELKIĆ

Gospodine predsjedavajući zahvaljujem se na protekciji ali ja nisam insistirao odma, ali zahvaljujem se u svakom slučaju.

Gospodine Gregorijan, poštovane dame i gospodo učesnici javne rasprave. Evo i ja nešto privatno prije nego što krenem na stvar. Ja se zahvaljujem gospodinu Gregorijanu što nas je podsjetio na ulogu američkog naroda i Amričke vlade u stvarima u BiH i mi to znamo cjeniti i cjenimo i nećemo nikada zaboraviti.

Ovakve javne rasprave sigurno su prilika za razliku od naših plenarnih sjednica koje se uvijek i ne prenose i koje nisu uvijek dostupne građanima, da na jedan direktan način pokušamo

iznijeti svoje stavove, odnosno iznesemo svoje stavove i pokušamo vidjeti argumentaciju na kojim počivaju ti stavovi. Meni je to samo prilika, to je i praktično jedna vrsta i obaveze prema našoj javnosti koja nema baš tako često ovakve prilike.

Ja ću govoriti u ime Stranke za BiH, odnosno u ime poslanika SBiH u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine BiH. Poslanici SBiH u prvom čitanju su podržali Amandman I na Ustav BiH. U raspravi koja je tom prilikom vođena, mi smo podsjetili da je SBiH, odnosno njezini poslanici, njezini timovi vrlo ozbiljno pristupila ovom izuzetno važnom pitanju za cijelu BiH, prvenstveno za građane Distrikta Brčko. Dakle posvetili smo posebnu pažnju i uradili jednu sveobuhvatnu analizu i procjenu efekata donošenja ovakvog amandama. Mi smo u toj raspravi, dakle, već u raspravi u prvom čitanju ukazali na neke formulacije koje bi i gospodin Gregorijan govorio, smatrajući nepotrebnim odstupanje od formulacija u Arbitražnoj odluci u Ustavu i td. Misli se na ovaj izraz – više entiteta. Također smo ukazali da Amandman I precizira da Ustavni sud BiH će imati nadležnosti da odlučuje o pitanjima vezanim za Brčko, ali ne isključuju nadležnost kakvu Ustavni sud BiH ima u vezi sličnih pitanja. Dakle, jednostavno smo konstatairali da je nepotrebno izostavljena ova riječ – isključiva nadležnost. Što se na neki način može u nekim kombinacijama dovoditi u situaciju da bi entitetski sudovi mogli da preuzmu određene nadležnosti na pitanjima vezanima za Brčko, kada zbog nemogućnosti obezbjeđenja 1/5 podnosioca zahtjeva iz reda sva tri naroda se ne obezbijedi.

Takođe smo posebno ukazali da se prvi put u ustavni sistem BiH uvodi sistem etničkog odlučivanja u vezi jednostavnih stvari, dakle u vezi jednostavnog zahtjeva da Ustavni sud BiH odluči o nekom sporu. Dakle, uvodi se jedna mogućnost blokade, dakle, dosadašnja praksa u BiH je pokazala da ono što je imalo namjeru da bude u funkciji određene zaštite pretvori se i zloupotrijebi se i koristi se kao sredstvo blokade. I mi smo na kraju podsjetili također da konačna Odluka Arbitražnog tribunala o Brčkom precizira da će se mandat, da će mandat supervizora trajati sve dok supervizor ne obavjesti Tribunal ... institucije Brčko Distrikte funkcionišu efikasno i trajnu. Kako bi se takva konstatacija mogla napraviti, te kako bi se osigurala saglasnost glavnog arbitra, misli se na Roberta Ovena, da okonča režim supervizije, neophodno je usvojiti amandman na Ustav BiH koji po našem mišljenju bi imao, odnosno potvrdio status i ovlasti Brčko Distrikta kako su one definisane u konačnoj odluci, omogućio institucijama Brčko Distrikta direktan pristup Ustavnom sudu BiH u slučaju spora između Brčkog i države ili njenih entiteta.

Iz ova dva razloga, dakle, iz ova dva cilja koje mi apsolutno podržavamo, mi smo podržavajući Amandman I u prvom čitanju najavili i to smo i učinili podnijeli amandman na Amandman I na Ustav Brčko. Gdje praktično dodajemo, dakle, ne intervenišemo u postojeći tekst amandmana ni jednom riječju, ni jednim zarezom, ali dodajemo stav 4. kojim po našem mišljenju se osigurava, potpuno osigurava pristup Ustavnom sudu BiH. Dakle radi se o jednoj vrsti uvođenja indirektno, indirektno deblokade. Dakle, u najkraćem taj amandman je u proceduri, u najkraćem radi se o sljedećem. Dakle u slučaju, ipak se može desiti, razumjevajući ovo o čemu gospodin Gregorijan govori, da se radi o opštem interesu, dakle i interesu Distrikta Brčko. Što je praksa u par slučajeva pokazala da su ljudi bili, da tako kažem, istomišljenici, ali se može desiti da ipak zbog uticaja i ukupnih političkih odnosa, da bude vrlo teško obezbijediti ili nemoguće obezbijediti 1/5 mi smo ovim dodatkom, dakle na postojeći amandman predvidjeli da

u takvom slučaju pripadnici onog naroda iz kojeg nije bilo moguće obezbjediti 1/5, a nalaze se na pozicijama s kojih je pristup Ustavnom sudu BiH moguć, su obavezni to učiniti.

Također smo najavili i to smo učinili da ćemo zatražiti mišljenje glavnog arbitra oko čega je bilo mnogo konverzi, izjava, različitih mišljenja i td. i mi smo to učinili, mi smo to učinili. Neposredno pred početak ove javne rasprave od predlagača preko predsjedavajućeg Vijeća ministara ja sam dobio odgovor, odnosno obavijest kojim me se obavještava da to mišljenje im nije bilo neophodno prilikom kreiranja prijedloga. I također sam upozoren da se na radi o zaključku Predstavničkog doma i da ja kao predsjedavajući nemam dovoljan pretpostavljam autoritet da se po mom zahtjevu postupi. Naravno, postoji način na koji ću ja to i uraditi. Dakle, predlagač jednostavno nije pokazao interes za ovo, međutim postoji način na koji ću ja to uraditi.

I da zaključim, kad je riječ o poziciji SBiH u drugom čitanju, dakle mi ćemo insistirati i očekujemo da će ljudi razumjeti korisnost uvođenja dodatka na postojeći amandman. Dakle, ove intervencije dodatka stava 4. jer on je u korist sviju, ne mjenja suštinu ni zarez, ni slovo, ali omogućava jednu indirektnu deblokadu u slučajevima, daj Bože da ne bude trebalo, ali evo da se obezbjedimo, dakle, da u svakoj varijanti pristup Ustavnom sudu bude, bude moguć. I također očekujemo da ćemo do tada dobiti mišljenje i naravno poštujući proceduru i ulogu supervizora, ulogu OHR-a, nama je poznata procedura na koji način se, na koji način prestaje supervizija. Ali smatramo da je u interesu svih poslanika, ukupne javnosti da čujemo i mišljenje glavnog arbitra gospodina Ovena o sadržaju ovog amandmana. Odnosno da li on postiže osnovni cilj, dakle efikasnost, održivost Distrikta Brčko u duhu odluke.

Dakle, u slučaju da amandman ne bude podržan, mi nećemo moći podržati ovaj Amandman I i u slučaju da ne budemo imali pozitivno mišljenje gospodina Ovena, također ni u tom slučaju mi nećemo moći podržati ovaj amandman pored najboljih namjera i razumjevanja šta to sve ukupno znači.

Hvala lijepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Zahvaljujem predsjedavajućem Predstavničkog doma, uvaženom kolegi poslaniku Berizu Belkiću.

Pozivam gospodina Šaćira Čanu da se obrati. Molim vas lijepo dakle, ovdje trebamo primjeniti ima nas desetak prijavljenih, vjerujem da će biti još prijavljenih, recept iz Poslovnika Predstavničkog doma, ovaj, diskusija može maksimalno trajati 10 minuta. Za 10 minuta je moguće kazati sve bitne stvari vezano za ovo.

ŠAĆIR ČANO

Pa da ja ne počinjem, jer ja ne mogu izložiti za 4 minute ovo što sam napisao.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim?

ŠAĆIR ČANO

Da ne počinjem jer ja za 4 minute ne mogu.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

10, 10 sam ja rekao.

ŠAĆIR ČANO

Dobro.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Slušajte šta govorim, 10 je po Poslovniku za poslanike toliko je i za vas učesnike ovdje javne rasprave.

Izvolite.

ŠAĆIR ČANO

Poštovane dame i gospodo, poštovano Predsjedništvo pozdravljam vas i molio bih vas za malo vaše pažnje.

Ja sam Čano Šaćir umirovljeni diplomirani pravnik sa četrdesetpetogodišnjim radnim iskustvom na pravnim poslovima u privredi, sudstvu, javnoj upravi i u advokaturi. Nisam član ni jedne političke stranke, Bosanac sam po nacionalnosti, rođen u Hercegovini. Želim da izložim svoje stručno mišljenje, a mislim da sam kvalifikovan, o predloženom Amandmanu I na Ustav BiH i da ukažem na moguće posljedice daljeg urušavanja integriteta države BiH ako bi amandman u predloženom tekstu bio prihvaćen. A čini se da vladajuće nacionalne stranke, da bi se održale na vlasti i dodvorile biračima i međunarodnim faktorima koji još uvijek bitno odlučuju o sudbini zemlje Bosne, putem javnih medija i na druge načine, pripremaju uslove da amandman u predloženom tekstu bude i prihvaćen. U predloženom teksta amandmana naziru se skrivene namjere predlagača da sada i ustavotvorni organi BiH usvajanjem predloženog amandmana na posredan način potvrde i ojačaju elemente državnosti entiteta, na račun državnosti i suvereniteta BiH. Za takvo rješenje, čini se bar prema onome što objavljuju pisani i elektronski mediji, zdušno se zalažu predstavnici Međunarodne zajednice u BiH. Čuvaj se Danajaca i kad ti darove nose, kaže stara narodna poslovice. Na ovu mudru i poučnu poslovicu s razlogom upozoravam, jer pojedini predstavnici Međunarodne zajednice koji su usvojili važeći Ustav BiH u Dejtonu i koji su predložili nazive entiteta u BiH i državljanstvo entiteta nisu bili nimalo dobronamjerni prema državi BiH.

Naime naziv entiteta Federacija, termin koji u Međunarodnom pravu označava oblik složene države od više država članica, a republika označava državno uređenje u kome stanovništvo bira vrhovnu, zakonodavnu vlast i predsjednika republike na Ustavom određeno vrijeme, nisu adekvatni pravni termini za entitete. Bilo je krajnje licemjerno jednom od entiteta dati u nazivu prisvojnu zamjenicu – srpska. RS prostire se na površini od 49% teritorije BiH, na toj teritoriji prije rata građani BiH srpske nacionalnosti u Gruntu su imali priznato pravo vlasništva od cirka 15%. Ostalo je bilo vlasništvo najvećim djelom države, pa zatim Bošnjaka, Hrvata i ostalih. Na toj teritoriji prema popisu stanovništva iz 1991. godine živjelo je oko 50%

stanovništva srpske nacionalnosti u odnosu na broj stanovnika ostalih nacionalnosti. Licemjerna je i bez uporišta u Međunarodnom pravu također odredba u navedenom Ustavu, po kojoj stanovnici entiteta stižu državljanstvo entiteta naprosto zato što entiteti nisu države.

A sada ću se osvrnuti na amandman, njegov predloženi tekst i ukazati na moguće posljedice ako bi se ovaj amandman usvojio u predloženom tekstu. Prijedlogom amandmana I na Ustav BiH kojim se želi ustavno riješiti status Distrikta Brčko pored ostalog i inkorporiranjem konačnih odluka Arbitražnog tribunala u Ustav BiH neprihvatljiv je osim u dijelu koji se odnosi na proširenje i jurisdikcije Ustavnog suda BiH i na Distrikt Brčko. Brčko jeste Distrikt formiran i ustrojen konačnim odlukama zajedno sa Aneksom Arbitražnog tribunala na teritoriji predratne Općine Brčko. Po tim odlukama Distrikt Brčko kao administrativno teritorijalna jedinica, odnosno jedinica lokalne samouprave koja pravno nije vezana ni za jedan entitet ima prava i obaveze da samostalno reguliše statusna pitanja stanovnika Distrikta, poreze, ustrojstvo Skupštine Distrikta, Izvršnog odbora, upravljanje Distriktom, sudski i kazneni sistem, strukturu policije, poreski sistem, način glasanja, simbole Distrikta i nastavne planove i programe. Tim odlukama supervizor je ovlašten pored ostalog da može prenositi pravo vlasništvo na javnom svojinom koja se nalazi u Distriktu Brčko sa entiteta na Vladu Distrikta Brčko. Nisam bio u mogućnosti da izučim akta o, Distrikta Brčko pa sam pošao od toga da su inkorporirane ove odluke Arbitražnog tribunala i supervizora. Čak i u navedenom Amandmanu I na Ustav BiH predlaže se da Ustavu, da se u Ustavu konstatuje da je teritorija Distrikta Brčko u zajedničkoj svojini pod, u zagradi (kondominijumu) entiteta tj. Federacije BiH i RS. Što je također neprihvatljivo.

Iznijeću razloge na kojima zasnivam svoje stručno mišljenje o prijedlogu navedenog amandmana. Odredba o predloženom, u predloženom amandmanu o zajedničkoj svojini (kondominijumu) entiteta na cjelokupnoj teritoriji Distrikta Brčko koju čini teritorija predratne Opštine Brčko preuzeta je iz tačke 11. Konačne odluke Arbitražnog tribunala. Kako je pravno značenje termina kondominijum? Kondominijum je nastao od latinskih riječi - kondominum proindivizo, što u Građanskom pravu označava su svojinu, a u Međunarodnom pravu označava vršenje suverene vlasti na jednom teritoriju istovremeno od strane dvije ili više država. Jesu li entiteti u BiH, Federacija BiH i RS suverene države? Nisu. Imaju li entiteti svoje vlasništvo nad teritorijom nad kojom pravno djeluju? Nemaju. Ili još do danas država BiH je ko, po osnovu sukcesiji pravno sljedništvo bivše SFRJ i RBiH. A na osnovu Ustava BiH Aneks IV Mirovnog sporazuma zaključenog u Dejtonu, član 1. tačka 1. i član 13. tačka 8. i Ugovora o pitanjima sukcesije, zaključenog između sljednika bivše SFRJ u Beču 2001. godine Aneks A član 1. stav 1. i član 2. stav 1. preuzela je državnu imovinu i postala vlasnikom cjelokupne državne imovine na teritoriji BiH u priznatim granicama nije prenijela svoje pravo vlasništva na entitete. Zbog nerješenog statusa državne svojine od disolucije bivše SFRJ do danas, za koju neki političari i političke strukture misle da to nije državna svojina već svojina nižih organizacionih djelova države i da mogu sa njom raspolagati po svom nahođenju. Visoki predstavnik je bio prinuđen da u cilju zaštite državne imovine donese Zakon o privremenoj zabrani raspolaganja državnom imovinom i td. U tom smislu i Vijeće ministara je donijelo odluku, formiralo komisiju koja je trebala da predloži određena rješenja koja za četiri i po godine do danas nije ništa uradila.

Ako entiteti nisu vlasnici državne imovine, a nisu kako je mogao Arbitražni tribunal ili supervizor prenositi tu imovinu sa entiteta na Distrikt Brčko? Nikako. Takve odredbe nemaju

svoje pravno uporište, niti pravnu važnost, jer su u suprotnosti sa gore navedenim odredbama važećeg Ustava BiH i Ugovora o pitanjima sukcesije. Ako bi ovakva odredba u pogledu državne imovine bila prihvaćena kao ustavna kategorija predložena u navedenom Amandmanu I na posredan način bi bila priznata državnost entiteta i suverenitet entiteta na državnoj teritoriji koju posjeduju, čime bi bio unaprijed prejudiciran status državne imovine, a država BiH razvlašćena i bez imovine. U svijetu ne postoji država bez imovine kao temelja za svoju opstojnost.

U tački 1. Aneksa Konačne odluke Arbitražnog tribunala regulisano je da su svi stanovnici Distrikta Brčko građani BiH i da imaju pravo da odabero državljanstvo samo jednog od entiteta. Ako Distrikt Brčko nije pravno vezan ni za jedna entitet, već je pod ekskluzivnim suverenitetom BiH tačka 9. Konačne odluke Arbitražnog tribunala – Kako može postojati državljanstvo građana Distrikta Brčko bilo kojeg entiteta, prvo zato što entiteti nisu države, a druga s toga što građani nisu pravno vezan za bilo koji entitet? Ako već postoji državljanstvo BiH, koja ima ekskluzivni suverenitet nad teritorijom Distrikta Brčko, onda je logično da građani tog Distrikta budu državljani BiH.

Po mom mišljenju počinjena je krupna pravna greška ili previd kad ja u odredbi u članu 1. tačka 7. Dejtonskog Ustava BiH propisano da pored državljanstva BiH postoji i državljanstvo svakog od entiteta u BiH. To je pravni non sens u ovom slučaju radi se o dvojnomo državljanstvu od kojih je jedno primarno, a drugo sekundarno. Međunarodno pravo poznaje državljanstvo koje fizičko lice stiče pripadnošću jednoj unitarnoj državi i dvojno državljanstvo kada fizičko lice živi u državi koja je uključena u složeniji oblik država federacija, unija, konfederacija i sl. čime se stiče i državljanstvo te složene države, pri čemu je primarno državljanstvo države koja se udružila u složeni oblik država.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Vrijeme, privodite kraju.

ŠAĆIR ČANO

Mogu li?

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Možete ...

ŠAĆIR ČANO

U konkretnom slučaju prema Dejtonskom Ustavu entitetsko državljanstvo bilo bi primarno. Ako se državljanstvo stiče samo u postojećoj državi – Kako je moguće ustavno priznati fizičkim licima državljanima BiH državljanstvo entiteta koji nemaju atribut ni obilježje države? Prema Dejtonskom Ustavu član 1. tačka 1. i tačka 3. BiH je država koja se sastoji od dva entiteta. Radi se dakle o jednoj državi koja nije složena i dvije ili više prethodnih samostalnih suverenih država. Ovdje se radi o očitom koliziji odredbe člana 1. tačka 7. sa odredbama člana 1. tačka 3. Ustava BiH. Pa i sami naziv entiteta BiH kao što su federacija i republika, dakle oblici državnog organizovanja upućuju na zaključak da se radi o dvije države, mada one to nisu što predstavlja takođe pravni non sens. U predstojećim izmjenama Ustava BiH pitanje državljanstva i naziva entiteta ukoliko i nadalje opstanu, unutrašnje uređenje BiH na entitetskim principima

treba rješiti u skladu sa Međunarodnim pravom i međunarodnom praksom. Ovako pogrešno formulisane odredbe u Dejtonskom Ustavu pružaju mogućnost entitetima da svojataju svoju državnost što oni i čine neki manje neki više.

U tački 9. Konačne odluke Aneksa Arbitražnog tribunala, koja odluka se bespogovorno prihvata predloženim amandmanom, regulisane pored ostalog, da će entiteti pokrivati razliku između očekivanih prihoda Distrikta i budžeta finansirati i to 2/3 Federacija, a 1/3 RS. Ako entiteti nemaju nikakvih ingerencije niti ovlaštenja u Distriktu Brčko.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Dobro. Hvala Vam lijepa, Vi ćete Vaš materijal

ŠAĆIR ČANO

Hvala, ostalo je još, ja ću ovo predati Sekretarijatu pa ...

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Vi ćete Vaš materijal svakako predati Sekretarijatu

ŠAĆIR ČANO

Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

On će biti integralno sastavni dio. Meni je žao ali moramo se držati nekih ograničenja ovdje.

Riječ ima Nuriya Omerbašić, neka se pripremi, dakle Institut za mir i suživot civilizacija i Enver Imširović-Munja da se pripremi, jeste.

NURIJA OMERBAŠIĆ

Dame i gospodo, uvaženo Predsedništvo, poštovani gospodine Visoki predstavnice, mister Rafi Gregorija.

Čast mi je da mogu učešće, uzeti učešće u ovoj raspravi i imam izuzetno veliku primjedbu na sistem kako je ovo sve organizovano. Dato je 15 dana za javnu raspravu, a praktično samo 10 od kako se prvi ovaj oglas pojavio tamo gdje su građani mogli to vidjeti. Ovo je sramota civilizacijska jer ovako krupno pitanje zaslužuje referendum svih građana države BiH, a ne da se priušti sebi, da nekoliko ljudi odlučuju o sudbini cjelokupnog naroda. Ovo je događaj

/APLAUZ/

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Milim vas, milim vas, molim vas lijepo.

NURIJA OMERBAŠIĆ

Ovo je događaj jedan od hiljadu godina.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas lijepo da vodimo, izvinjavam se što Vas prekidam. Ovaj, mi smo se ovdje okupili, ne da navijamo, nego smo se ovdje okupili, da čujemo različita mišljenja i ja vas molim slobodno iznesite različita mišljenja u jednoj dostojanstvenoj atmosferi i poštujući i uvažavajući sva mišljenja koja se čuju ovdje. Nismo došli da navijamo jedni za druge i jedni protiv drugih i molim vas da se držimo reda.

Izvolite, izvinite na prekidu.

NURIJA OMERBAŠIĆ

Hvala lijepa.

Ovo je događaj jedan u hiljadu godina, ako se izgubi nezavisnost i sloboda onda treba hiljadu godina da se to povrati. A mi smo na putu sa ovim da se to uradi. Ja imam prijedlog, mi imamo prijedlog na, primjedbu kako na tekst amandmana, tako i na postupak uključivanja ovog amandmana u Ustav. Nije dobro da Distrikt Brčko, da bude u suvlasništvu entiteta, to je primjedba na tekst, jer bi moralo biti zajednica, lokalna zajednica samouprave BiH, znači pod vlasništvom države, a ne entiteta.

I drugo što se tamo u ovoj, vidimo iz ovoga teksta da je problem će nastati u tumačenju amandmana, pa će se onda i čak i ako se usvoji ovaj amandman na amandman biće pitanje koji je član sad bolji, ..., biće frke oko toga i ne usaglašavanja, biće problema.

Drugo primjedbe na postupak promjene Ustava radi unošenja Amandman I, mi predlažemo da se Amandman I povuče i da se ne iznosi na Parlament. Drugo ako se ipak pojavi na Parlamentu predlažem da se ne izglasa, da se odbaci, već da se pripremi i drugi tekst, paket ustavnih rješenja. Znači drugačije rješenje bi bilo sadržano sa svim ostalim elementima koji bi državu BiH činili funkcionalnijom od ove sadašnje. To bi bilo, iz toga mora se izbaciti entitetsko glasanje, ove nepravilnosti oko pasivnog i aktivnog prava glasa. Gdje recimo, ja ako sam Bošnjak nemam pravo da se kandidujem ako stanujem u RS, a isti taj ja mogu se kandidovati za Predsjedništvo ako sam u Federaciji i da ne ponavljam sve one igre. To je nešto što sa tim ne možemo u Evropu. Zahtjevamo da se dogovori, da se dogovori u BiH obavljaju po principu ništa nije dogovoreno dok se sve ne bude dogovoreno.

A sad bi da obrazložim ovo zašto smo ovako ovo predložili. Mi smo imali krajnje dobronamjerne namjere, ovaj da to bude iz razloga toga dajem ovako nekoliko tačaka obrazloženja. Usvajanjem Amandmana I na Brčko praktično bi bila ratifikacija Dejtonskog ugovora. RS bi se legalizovala i onda bi to postala trajna kategorija, a BiH bi postala upitna kategorija. Ono što je bitno, mi bi smo prihvatili, mi građani države BiH da svojevrijedno prihvatamo da za sva vremena ostaje pravo Dejton. Molim vas, ja sad pitam i Visokog predstavnika i gospodo koja je evo se saglasila sa ovim – Ako postoji pravo veta, odkud nekome pravo da kaže političarima, hajte dogovorite se? Ako neko ima pravo veta, a ja nemam nikad se

ne bi mogli dogovoriti da je mlijeko bjelo. Znači, isključivi su dogovori, isključivi su ikakvi sporazumi ljudski, normalni, znači biće ili kako kaže onaj ko ima pravo veta ili nikako. Sa tim stalnim trajnim pravom veta i konsenzusom praktično država BiH je osuđena da za sva vremena bude nefunkcionalna i neodrživa. Znači sa tim se blokira, betonira ovakva struktura teritorijalne organizacije i sa tim mi praktično pristajemo da nema razgovora nikakvog oko nekakve drugačijeg ustrojstva. Nikakve drugačije ustrojstvo ne može se pojaviti kao teritorijalne organizacije, kao ... ekonomske cjeline kao što je to slučaj pet ekonomskih regija koje je predložila EU još prije 4 godine, gdje je utrošeno 38 miliona evra, gdje je rađena ... studija ozbiljna. Tolike su pare utrošene, timovi stručnjaka su radili, sagledano je od ... do rudnog bogatstva, blaga i svih ostalih, sve je to uzeto u obzir i onda rezultat toga svega je bio je prijedlog da se sačini teritorijalna organizacija na pet ekonomskih regija. I po toj teritorijalnoj organizaciji već su formirane razvojne agencije Serda i td. da ih ne nabrjama. Te razvojne agencije funkcionišu i kroz njih se već implementacija vrši nekoliko razvojnih projekata. To je nešto što je praktično prihvaćeno, a sad mi cjeloj Evropi, svima kažemo – gospodo ne to vaše ne valja, mi hoćemo da blokiramo ulazak u Evropu.

Upravo najveći problem je što sa ovim usvajanjem amandmana mi blokiramo ulazak u Evropu. Gospodo mi se moramo uozbiljiti ovo je neozbiljno. U šahu kad se igra nije bitan prvi potez mora se gledati šta je drugi, šta je treći i td. šta je cilj. Ovdje je nama koliko sam ja bio razumio cilj ulazak u Evropu. Sa ovim mi spriječavamo ulazak u Evropu. Kako? Evo kako, sa ovim vetom praktično mi zadržavamo ugrađeno kršenje ljudskih prava u Ustav. A to je entitetsko glasanje i to je da ne ponavljam ovu, ove gluposti nametnute oko izbora, znači Srbin iz Federacije ne može se ni kandidovati da bude u Predsjedništvu, u Domu naroda i td. i da ne ponavljam sve. Gospodo Evropa neće mjenjati radi nas Evropsku konvenciju o ljudskim pravima. Ta Konvencija postoji, Evropa je neće mjenjati radi nas. Sa ovakvim mi ne možemo ni u Evropu. Možemo sa ovim usvajanjem samo postati kandidat za ulazak u Evropu, ali član nikad. Da bi smo ovo otklonili, mi u državi Bosni ne možemo se dogovoriti jer Srbi, RS koristi pravo veta na štetu svojih građana, to odgovara samo rukovodstvima. Znači unutar se ne može dogovoriti, ostaje uzdanica da to uradi onaj ko nam je nabacio ovaj Dejton. E tad, tu je ono bitno, sad dolazimo do onoga zašto ovaj amandman ne smijemo usvojiti. EU, ovaj Međunarodna zajednica može mjenjati ovaj nabaćeni ovaj Ustav, ovaj koji je nama prisilom nataknut. Onog momenta kad mi nešto promjenimo taj prisilno nametnuti Ustav postaje naš. I sad dolazimo sad do brane, prije smo imali branu evropske, Konvenciju EU sada dolazimo do brane UN. Gospodo neće UN mjenjati povelje radi nas. Prema Povelji UN, Povelja UN isključuje mogućnost ... i ustavna pitanja zemalja članica. Zabrana se odnosi i na samu organizaciju UN, a time na sve ostale, pa i na velike sile i na kontakt ... Znači i ne može to ubaciti kasnije. Dok ne promjenimo ovaj amandman, veto i ostale, sve ugrađeno kršenje ljudskih prava, može odraditi gospodin Gregori, Rafi Gregorijan ili novi predstavnici.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Vrijeme.

NURIJA OMERBAŠIĆ

Onog momenta kada mi usvojimo amandman, mi stavljamo branu Visokom predstavniku i Vijeću za implementaciju mira i svima da to ne može otkloniti. Znači, mi smo blokirani i

dolazimo do situacije, idemo u Evropu, samo varkom da napravimo prvi korak, a onda nam ponovo srpiječava ulazak u Evropu. I ovo je pošto nemam dalje vremena ulazak u nešto što vodi nestabilnosti i ne vodi ničemu. Zato molim vas da razmislite, ako mi u, ja bih samo još ovu jednu da kažem, gospodinu Džaferoviću ovo je radi Vas, ako mi usvojimo za sva vremena veto to znači da za sva vremena biće ili kako kaže RS ili nikako, drugim riječima mi postajemo robovi RS. Rahmetli Alija Izetbegović se kleo - Velim se Bogom kunem da robovi nećemo biti. A sad stranka SDA čini da postanemo robovi i to baš njegova stranka kojoj je osnivač. A gospoda iz Međunarodne zajednice prisiljava, a neće da gleda prvi, drugi, treći i peti korak. Ja molim gospodu da sagleda sve korake i u najljepšoj namjeri ovo iznosim iz razloga što jedino je rješenje da sad Visoki predstavnik može implementirati ovo koristeći ovlaštenje, da Visoki predstavnik.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vam.

NURIJA OMERBAŠIĆ

Kranji tumač ovoga, a u članu 2. stoji da je Evropska konvencija i njezini zaključci iznad ovoga. Prema tome neka primjeni to, neka iz Ustava ukloni ono što smeta u Evropu i eto rješenja za sva vremena.

Hvala ljepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam, hvala vam, završili ste Vašu diskusiju. Molim vas, ja vas zaista molim ovaj, ja vas zaista molim, ja vas, ja vas, lijepo molim, da iznosite svoja mišljenja, da se ne vode političke debate. Ovdje smo kao članovi Parlamenta, dakle došli ovdje da čujemo šta ima ko da kaže i spremni smo u cjelosti saslušati vaša mišljenja. I ja vas molim da budemo dostojanstveni i da se tako do kraja ove rasprave prema tome odnosimo. Ništa se neće postići aplauzima, navijanjima, prozivanjima političkih stranaka, ništa vjerujte mi ništa. Ovdje mi hoćemo da čujemo razloge zbog kojih vi imate svi koji ste ovdje prisutni u ovoj sali, mišljenje kakvo imate.

IVO MIRO JOVIĆ

Na temu, na temu.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Na zadatu temu, a ja vas molim da tako nastavimo.

Riječ ima gospodin Enver Imširović-Munja, a neka se pripremi Ivana Mostarac koordinatorica nevladine organizacije Dječiji pokret za mir, Djeca Sarajeva.

Izvolite.

ENVER IMŠIROVIĆ-MUNJA

Uvažene dame i gospodo, maj ekselenci Refi Gregorijan, gospodo poslanici. Ja sam Enver Inširović-Munja, predsjednik Kongresne narodne stranke o zaštiti ljudskih prava, boraca i građana, pravde i morala Republike BiH. Aktiv sam sa svim osnivačima ove države i pozitivnim

svjetskim snagama od Sjedinjenih Američkih Država do Evropske, tadašnje, unije oblika Evrope, na pravljenu patriotskog pokreta za odbranu prostora ex Jugoslavije od veliko-srpske agresije. U svojstvu sam generala, još nisam umirovljen, jer su me zaboravili poslije Dejtona.

Učestvovao sam u ključnoj noći Dejtona kad sam rekao Vorenu Kristoferu, iz Bosne, iz Tuzle, iz Komande II korpusa – Ne dam Goražde, ne dam Brčko, gospodine Kristofer prenesite gospodinu Klintonu, ako se prisilio Izetbegović da potpiše tako nešto, nek se Izetbegović ne vraća u Bosnu. Mi nećemo dozvolite trajno cjepanje države BiH. Vi znate koji ste bili gore da je tu noć gospodin Milošević morao da pije i da ujutro kaže – Pa dajte tom bre ludom Munji dole to njegovo Goražde i Brčko. Gospodine Gregorijan mi smo to Brčko obezbijedili u Bosni. Borci BiH, a ja sam u Generalnoj skupštini UN '89. godine na '90. potpisao Pristupni protokol i Kodeks ponašanja kao branitelj ljudskih prava prije nego što će početi rat u Jugoslaviji. Znali smo šta će biti. Nemojte da nam iko govori da nije znao, ja jedini sam akter istorije koji nema fleke ni pred čitavom planetom, niti jednim narodom u ovoj državi. Neću biti nikada pred Sudom za ratne zločine, a biti ću branitelj ljudskih prava što sam potpisao u onoj istoj instituciji UN i Savjeta za ljudska prava tada '89 – '90. godine. Gdje sam rekao – Mi ćemo imati pokolje u Balkanu, molim vas pomozite nam da mi na vrijeme zaustavimo to. Rekli su – Dobro idite poštuju pravila, borite se za to, pripremajte ljude za odbranu ljudskih prava. Nije nam vrijedila odbrana ljudskih prava, jer su nas ovdje ubijali. Ko? Oni koji danas baštine tvorevinu genocida. To gospodo nije privatljivo.

Mi smo država BiH '92. godine priznati. Mi smo kreditna osnova Generalne skupštine. Gospodine Gregorijan zamolio bih Vas da mom prijatelju Serveru prenesete jednu poruku, sinoć sam mu poslao e-mailom, ali nisam stigao danas da pregledam e-mailove. Mi smo kreditna osnova, kad neko diže kredit ima žirante, naš žirant je Generalna skupština UN i Savjet bezbjednosti. Kad neko ne izvršava kreditne obaveze, tad preuzme kao u Americi država i kaže nacionalizovaću bande da spasem državu. Ovdje je red, a vjerujem da ćete i Vi gospodine Gregorijan to podržati, da se i vi žiranti otplate naš kredit, a to je neko da riješi sve probleme tamo napolju i skine teret sa nas. Mi ne možemo da plaćamo više cijenu ovog nestajanja naroda i države, naroda i države. Nemamo izlaza, 15 godina eto kako smo natjerali da gospodin Milošević potpiše Dejton, vi to svi znate kako je to tada izgledalo. U svemu tome ja vam odgovorno tvrdim da vi niste bili u Brčkom, koga sam ja tako ultimativno branio tu noć i rizikova da me zabrani svi u svijetu, hvala im što me nisu zabranili i što slušaju dan danas pametne poruke, one su korisne. Da ja tu noć nisam to učinio, ne bi ste vi došli u Brčko, sjedio bi ... i rekao neću da te vidim ovdje. Hvala Bogu da sam tu. Brčko Distrikt je vaš uspjeh, jer ste imali instrumente onoga što ću sad ja predložiti. Predložio sam Serveru Bojlu i ostalima gore po Americi, ali o tom po tom. Vi ste imali instrumente u rukama da napravite funkcionalnu instituciju, sistem koji je doveo do ovog. Ali on se kao tako lijepo urađen ne može uklopiti u ovakvu anarhiju 17 godina gospodo ova država ne funkcioniše. Krajnje je vrijeme, ja zvanično predlažem da se zbog nesposobnosti države BiH, zbog nepostojanja nikakve garancije da će ikakvi budući predlozi prolaziti u ovoj državi, ... supervizija kamo li ostalo. Da ne govorim o ovim aspektima, da li će RS biti, evo to su elaborirali svi drugi, to je svima poznato. Dakle, odma kažem ne RS, ona mora da ide. Kratko i jasno, jedino je sto posto ne upitna država BiH kao kreditna osnovica UN, a sto posto je potpuno upitna i nepotrebna i smetajuća u budućoj konstrukciji UN i EU Republika Srpska, ona je genocidna tvorevina. Krivični zakon predviđa odgovornost svakoga ... posljedice genocida, ukinite krivičnu obavezu.

Zato s ovog mjesta zbog ovih aspekata zvanično u ime Kongresne narodne stranke i zaštite ljudskih prava, boraca i građana, pravde i morala RBiH od '89. godine jedini smo koji smo potpisali Deklaraciju Opće konvencije o ljudskim pravima UN kao Statut pokreta patriotizma za odbranu ljudskih prava na ovim prostorima. Dakle u tom svojstvu pozivam kao nosioc kodeksa da se pod hitno sazove nova redefiniirajuća sjednica Generalne skupštine o BiH, da se konstatuje da Dejtonski ugovor broj I ostvario je aspekte mira, implementacije, psitupnih stanja za tranziciona stanja i tu je tačka. Svaki ugovor mora imati izlaznu strategiju, Dejtonski ugovor broj I je nema, moramo dograditi izlaznu strategiju iz Dejtona I. Ja sam doktor strategije, tranzicije sistema, da me ne bi ste pogrešno razumjeli na Ajselu sam vodić. Prema tome govorim o projektima koje koristite u Savjetu bezbjednosti, to su moje licence i vi to imate ... a koliko ko zna da to koristi od mene, ja to ne ulazim. S ovu stranu, da se sljedeće konstatuje izlazna strategija iz Dejtona I koji više ne može ništa postići, nema garancija ni od mehanizama da se nešto novo učinkovito može napraviti našim snagama, jer mi ne možemo to, jer rješenje da se zakaže Dejton broj II. On se zove Dejtonski ugovor broj II o tranzicijama i pridruživanju BiH unutar čega na prvom mjestu donosi se Ustav, unutrašnje uređenje države i funkcionisanje tranzicijskih mehanizama.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
Vrijeme.

ENVER IMŠIROVIĆ-MUNJA

Da se sve države garanti Dejtona I prinude ili privole da potpišu obavezu da neće moći ući u EU ako ne budu ... Dejton II i zavisno od napretka Dejtona II tranzicijskog oni će imati pravo pristupanja uniji.

I završno što hoću da kažem još, želim svima vama da ne dozvolite zabludu '91. godine, vjerujte mi da sam sa gospodinom Vorenom Cimermanom razgovarao imao priliku i u Ljubljani. Rekao sam – Gospodine Cimerman vidite šta se događa, Džim Klensi bi snimao svaku riječ znate ko je, sjedili smo na spratu Hotela „Slon“ i gledali odozgo ... rekao sam – Ovo će uskoro biti pokriveno avijonima, zaustavite ih. Rekao je – probaće. Čini što je mogao, ako tada nisu mogli na vrijeme zaustaviti rat, nemojte dozvoliti da nam jedan Milorad Dodik potpali bure baruta u Evropi ponovo. Ja sam svjestan šta govorim i svjestan sam šta poručujem.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ
Hvala Vam vrijeme je.

ENVER IMŠIROVIĆ-MUNJA

Braniću BiH po svaku cijenu, ali bih vas zamolio da to uradimo mirnim putem.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vam lijepa.

Riječ ima Ivana Mostarac, neka se pripremi Sven Rustenpašić. Ivana Mostarac, dakle koordinatorica nevladine organizacije Dječiji pokret za mir, Djeca Sarajeva i neka se pripremi gospodin Sven Rustenpašić ovdje nemam ništa drugo osim imena i prezimena.

Izvolite.

IVANA MOSTARAC

Pozdravljam gospodina doktora Rafi Gregorijana i ovo malo ljudi, naroda države BiH što je došao da nešto kaže ili pokuša da kaže obzirom da se i sa ove, iza ovog stola i ovdje vrši pritisak na narod s tim da ne daju aplauz, jer ljudi su ogorčeni, moraju da reaguju onako ljudski.

A što se tiče vas, vi ste znači plaćeni da radite ovo što radite i morate nama dati neko pravo i jedan momenat da mi kažemo što mi hoćemo. Mislim to je mišljenje mladih ljudi, Vijeća mladih iz ovog pokreta iz ove dječije nevladine organizacije, jer mi smo od '92. kad smo nastali 19.09. poručili i poručivali i gospodinu Clintonu s kojima smo razgovarali, da nije uredu da se dozvoli ubijanje države, ubijanje djece, žene, a vojska ako želi da ratuje nek ide tamo negdje u pustinje ili negdje gdje mogu da se ubijaju između sebe, odnosno oni koji ih vode. Desilo se to da je kod nas ubijeno u Sarajevu samo 1620 djece, to OHR ima te podatke i Hag i svi ostali. Međutim niko ne reaguje, niko ne šalje dopis nazad, odnosno odgovor nazad kad se pošalje. A gospodine Rafi, doktore Gregorijan možete li mi reći u Vašoj državi i Vi kad bi ste došli kao građanin Vaše države u ovakvu salu praznu i dočekali ovo što vjerovatno niste očekivali, jer bi cjeli trg trebao da bude pun od naroda, bili bi ste upozoreni da nemate kvorum da govorite, da nema, oni da nemaju kvorum da bilo šta mi govorimo. Znači Vi bi ste ustali i otišli, zato što bi ste morali izaći iz te sale. BiH nije tako mala i tako nejaka zemlja kao što se možda vama svima čini, blizu 4 miliona stanovnika koliko je imala možda '92. to je narod. Narod ima jačinu, narod ima snagu i država je stara skoro hiljadu i po godina. Ostaće država BiH gospodine doktore, a nikakve genocidne tvorevine neće moći ovdje vladati. Mi smo u ratu doživjeli da pred nama lete glave od djece, a nisam ja bacala granate i nisam ja VBR-ove i kojekakve budalaštine ratne ovaj i ubijala tu djecu, nisam ja to dozvolila. Danas RS koju ste, koju je Međunarodna zajednica, odnosno SAD i Međunarodna zajednica odobrila da ovo radi što radi, nama ucjenjuje život, cenzuru na život, a narod vas cjeni prvenstveno. Ne znam možda su parlamentarci i svi ostali plaćeni, a jesu plaćeni, ali i od vas da ovako govore, ali djeca i mladi nisu plaćen. I niste njima ni ponudili novac da oni dođu i da kažu da se slažu s neakvim tamo amandmanima za neakvu RS, pod navodne znake. Mogli ste dati koji milion toj djeci da ima od čega da žive, jer njihova braća i sester su ubijene, ali niste.

E, ovako, znači, ovo je poruka Vijeća mladih, tj. studenata iz Dječije nevladine organizacije Dječiji pokret za mir, Djeca Sarajeva koja je nastala 19.09.'92. u razorenom Sarajevu, odnosno ratnom koje je i ratom koji podržala Međunarodna zajednica i SAD i ostali. Djeca i mladi šalju poziv i apel za sopstveni spas, narode RBiH ustanite sutra i recite ne, to je danas i uništenje naše republike BiH. Dostojanstveni ljudi ne dozvolite da vam se Ustav pravi nožem, prvo morate pitati građane BiH da li pristaju na ukidanje RBiH i osnivanje tzv. RS.

Članovi, članovi 154. i 155. Ustava RBiH nas opunomoćuju da se nikada ne pomirimo sa Dejtonskim sporazumom, odnosno izdajom. Jedina država BiH ima sporazum, doktore ja bih Vas zamolila da ostavite mobitel dok pričam, ako je moguće.

IVO MIRO JOVIĆ

Ma dajte nemojte se molim, prešli ste granice sve.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Vi ste ovdje da kažete šta mislite, nemojte da vodimo.

IVO MIRO JOVIĆ

Sram Vas bilo.

IVANA MOSTARAC

Iznosim mišljenje.

IVO MIRO JOVIĆ

Koje je to mišljenje ...

IVANA MOSTARAC

Doktore Gregorijan naši, kako Vi kažete predstavnici, nemaju nisu dobili mandat da unište državu BiH i narod koji u njoj živi. Vi takođe nemate to pravo bez obzira što imate Bonske ovlasti. Predlog, potpišite Vi ispred OHR-a da prihvatate te amandmane i preuzmite svu odgovornost ispred Međunarodne zajednice, jer ćete u budućnosti, tj. opasnoj budućnosti jedino Vi moći ispraviti svoje greške. Vašom registracijom internet, smišljeno odvrćanja građana od učešća u javnoj raspravi, jer je portal pisarnica Parlamenta i pres Parlamenta blokiran i vraća apele ljudi i građana i djece. U toku radnog vremena je zakazana javna rasprava smišljeno u cilju što manje posjete građana, neprikosnoveno je i neotuđivo pravo i dužnost građana, naroda BiH i pripadnika drugih naroda koji u njoj žive da štite i brane slobodu, nezavisnost, suverenitet, teritorijalni integritet i cjelokupnost i Ustavom utvrđene, uređenje RBiH. Ne priznajemo kapitulaciju a ni okupaciju RBiH. Legalizacija RS znači nagrada za genocid. Prijedlog da se pristupi promjeni Ustava RBiH mogu podnijeti svako vijeće skupštine republike, Predsjedništvo republike, Vlada republike, najmanje 30 poslanika u Skupštini. Dkale, potpuno je jasno da ni jedna odrednica člana 2.6.8. Ustava Republike BiH nije ispunjena pa je prema tome inicijativa i pokrenuta, javna rasprava o promjeni Dejton Ustava BiH podnošenjem amandmana koji tretira Distrikt Brčko potpuno nelegalna i nezakonita, zbog ugrađenih kršenja ljudskih prava u Ustav, RBiH može postati samo kandidat za člana EU, ali nikad neće moći ući u EU. Znači, usvajanje Amandmana I na Ustav radi ubacivanja statusa Brčkog postaće brana ulaska RBiH u EU i to je vjerovatno vama cilj.

Pokažite se doktore Gregorijan na ovom primjeru da ste prijatelj svih građana RBiH i na strani, zaštitite ljudska prava na strani mira kandidujte se i djelom za Nobelovu nagradu za mir. Slobodni ljudi i ljudi sa dostojanstvom nikad ne smiju pristati da im se sloboda i suverenitet oduzme kamom i agresijom. Nikada ne i ne i ne. To su vam poručila djeca Sarajeva koja su bila

ovdje u ratu i Vijeće mladih, studenti i stručnjaci koji govore po pet, šest jezika. Pa možete i da ih kontaktirate.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala Vam lijepa.

Molim vas još jedanput, dakle po ko zna koji put danas upozoravam i pozivam da se mišljenja iznesu u jednoj dostojanstvenoj atmosferi. Nema se potrebe obraćati bilo kome ovdje. Mi smo pozvali zamjenika Visokog predstavnika da nam kaže šta ima da kaže vezano za ovaj Amandman. On se ljubazno odazvao našem pozivu i nema potrebe da prozivamo, molim vas lijepo, zašto se vi javljate gore za riječ? Jeste li dobili riječ? Jeste li dobili riječ? Molim vas lijepo, molim

_____ (?)
/nije uključen mikrofon/
Jeste li vi dobili riječ?

/dobacivanja iz sale/

SVEN RUSTENPAŠIĆ(?)

Dame i gospodo, gospodine predsjedavajući, dozvolite da preuzmem riječ.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Neka se pripremi gospodin Mirnes Ajanović.

SVEN RUSTENPAŠIĆ(?)

Hvala.

Dame i gospodo hvala, vi ste pozvali građane Sarajeva, ja sam građanin Sarajeva i došao sam na vaš poziv. Prije svega, iznad svega, samo ću dvije riječi o sebi da dajem jedan profil, da znate zašto govorim ovo što govorim. Ja sam već tri decenije američki građanin i drago mi je da je bio ovdje Gregorijan ali mi je žao što je otišao, da me nije čuo jer bih mu nešto rekao. A inače sam jedini američki dobrovoljac u odbrani Republike BiH. U Predsjedništvu Republike '92. sam bio suradnik Biroa za istraživanje ratnih zločina i zajedno sa profesorom doktorom Francisom Bojlom sam surađivao 16 godina na tružbi protiv Jugoslavije, Srbije i Crne Gore i njene nasljednice Srbije za agresiju, ratne zločine i genocid protiv Republike BiH.

Moje ovdašnje izlaganje je gospodin Francis Bojl čiji sam ja i moji suradnici gostovanje na TV Hayatu osigurali, dosta pojednostavio jer je profesor Bojl koji ima ne jedan nego čini mi se dva doktorata iz međunarodnog prava i koji sigurno ima više doktorata i obrazovanja nego što cijeli diplomatski tim američki ima u Sarajevu, svima nam je jasno rekao da ako amandiramo Aneks IV Dejtonskog mirovnog ugovora, da ćemo za vijeke vjekova ratificirati taj ugovor koji ni jednom 13 godina nije ratificiran gospodine. Ni jednom nije ratificiran i niko na svijetu nam nije tražio jer ni jedna država, pa ni SAD ne mogu zagovarati da se nagradi genocid. Niko nam nije tražio da taj ugovor ratificiramo. Amendiranje, ili što je rekao profesor doktor Nijaz Duraković, ili što je rekao profesor doktor Kasim Trnka, koji su veliki eksperti za teriju i praksu države, da

se ni jedan zarez, ni jedna riječ u Aneksu IV ne smije mijenjati. Niko nam nije tražio da Aneks IV ratificiramo putem njegovog amandiranja pa ni amandiranja pod izgovorom da riješavamo pitanje Brčkog.

Kada bi govorili samo o Brčkom, slažem se sa doktorom Bojлом, da je solucija koja je konkretno za Brčko napravljena, mnogo gora nego što je bila u proteklih 10 godina, jer jedna od svijetlih tačaka Dejtonskog ugovora je što je napravila u Dejtonu '95. diskontinuitet između istočnog i zapadnog dijela RS, da RS ukine viziju uspjeha da će biti suverena, cjelovita i jaka priznata država. Ovaj puta ide se na suprotnu stranu, tj. priznaje se kontinuitet preko kondominijuma i mnoge druge stvari koje RS treba. Ovim se završavaju, a u čemu mi i one stranke koje se nazivaju probosanskim, konkretno SDP, SDA i Stranka za BiH, ne smiju nipošto učestvovati, toliko ... Brčkom katastrofalno ali mnogo veći, mnogo veći problem. Jer što mijenjanjem jedne jedine riječi, u Aneksu IV mi ustvari prvi put u ime naroda svih Bosanaca i Hercegovaca kao nacije a među njima najveći broj onih koji su profilacijom iz bošnjačkog naroda potpisujemo potpunu ireverzibilnu i vječnu legalnost Republici Srpskoj. I na to nas je profesor Bojl kristalno jasno upozorio i mi na to ovdje ovom prilikom i ja osobno, a i svi moji istomišljenici, svi koji su govorili ovdje, su u suštini moji istomišljenici. Rekli su strankama koje navodno štite bošnjački narod, nemojte amendirati Aneks IV ni pod izgovorom da riješavate Brčko.

Što se tiče dakle samog amandiranja, molim vas gospodo imajte u vidu doći će do sukoba između Bošnjaka i Hrvata koji je juče već najavljen na prostoru Federacije, onog momenta kada Hrvati vide da je RS dobila zadnje državne papire. Ja sam inženjer elektrotehnike komunikacija ali sam 15 godina da sam kopao paradajz nešto bih naučio o poljoprivredi, radio sam sa vrhunskim američkim pravicima. Ja sam ovdje htio reći Rafi Gregorijanu, on siluje Bosnu. On na ime(?), američke administracije pravi srpsku pravoslavnu fašističku državu RS i pere joj ruke.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodine, molim vas gospodine

SVEN RUSTENPAŠIĆ(?)

Molim vas ja to govorim na svoju odgovornost. Ja imam američko državljanstvo. Ako hoće da pucaju na mene, ako hoće da me osude, neka urade.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Nemojte da vrijeđamo međunarodne predstavnike koji su ovdje, kažite svoje mišljenje bez uvreda, molim vas ljepo.

IVO MIRO JOVIĆ

Vratite se temi

SVEN RUSTENPAŠIĆ(?)

Molim vas. Uredu. Uzimam vašu primjedbu i povlačim daljnji govor na tu, samo dozvolite da završim.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Izvolite, naravno.

SVEN RUSTENPAŠIĆ(?)

RTV-Hayat je u ime naroda obavila anketu. Nakon emisije Senada Haddifejzovića Centralni dnevnik, 3.075 ljudi je glasalo protiv amandiranja Aneksa IV po pitanju Brčkog a samo 115 ljudi je glasalo za amandiranje. Vama tzv. probosanskim strankama je data kristalno jasna poruka od naroda a pogotovo zato što 5 gradova od kojih je jedan Banja Luka, dakle 4 ne mogu predstavljati narod niti ova sala, ovo je radni dan 11:00 sati, niko ne može otići itd. Molim vas, SDA, SDP, Stranka za BiH u ime države u ime građana sačekajte barem dok se Radovanu Karadžiću, NATO ga je uhapsio u Beogradu, ne bi ga Srbija nikad uhapsila, neka se Radovanu Karadžiću presudi, bićemo u boljoj pravnoj poziciji. Sada odbite amandiranje.

Hvala ljepo.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam ljepa.

Gospodin Mirnes Ajanović – BOS. Neka se pripremi gospodin Mirsad Đapo, Skupština Brčko Distrikta BiH. izvolite.

MIRNES AJANOVIĆ

Dame i gospodo, dobar dan.

Čuli smo, gospodin Jović je rekao ima sasvim dovoljno glasova za usvajanje amandmana. Nakon toga gospodin Džaferović i da citiram – ništa se neće postići prozivanjem stranaka. Osjećaj mi je bez obzira kako to gledao, kao da se nalazim pred streljačkim vodom gdje imate priliku samo reći sloboda narodu i smrt fašizmu, ako uspijete.

Zbog ovog što se radi u BiH, zbog dobrog dana i članovima Predsjedništva koji danas nisu tu, predsjednicima parlamentarnih stranaka, posebno SDA, Stranke za BiH i SDP-a, koji danas nisu tu, zbog posebnog dobrog dana Harisu Silajdžiću kojem očito nisu bitne ustavne promjene jer je dobio što je želio, mjesto u Predsjedništvu BiH, zbog toga što danas nije dobar dan svima onima koji znaju da je ovo ubijanje BiH nakon hiljadu godina BiH sama svojom odlukom donosi odluku o podjeli. Zbog svega toga, minutu šutnje za BiH.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Jeste li završili? Nismo došli da šutimo nego da čujemo mišljenje.

MIRNES AJANOVIĆ

Ne daju ni minutu šutnje za BiH. Hoće samo ono što oni žele da čuju. Dakle, ni tu minutu ne dozvoljavaju. Zašto je ovo ubijanje? Prvi Amandman, do sada nikada nije ratificiran Dejtonski Ustav koji je sastavni dio Mirovnog sporazuma a koji je međunarodni ugovor. Definisano je nakon prvog čitanja da se mora izvjestiti Generalna skupština UN-a o tome da se mijenja Mirofni sporazum. Dakle, mi bez pritiska agresije, bez Radovana Karadžića, Mladića, Miloševića, evo u konačnoj završnoj javnoj raspravi imamo činjenicu da odlučujemo o tome da nema Bosne ali da ima RS. BiH priznaje zvanično RS i Dejtonski sporazum, samim tim i Ustav koji nije niti preveden. Odričemo se Bečke konvencije o pravu ugovora iz 1969. godine, na osnovu koje imamo pravo svaki ugovor koji je potpisan pod prisilom a Dejton jeste prisila, ne mora biti loš, tada se moralo potpisati ali zato i jeste ta Bečka konvencija, kada prestane prisila da imate pravo poništiti taj ugovor. Odričemo se i prava na poništenje ugovora i ubijamo i međunarodno priznatu Republiku BiH. Ona je priznata. Dejton samo glumimo da postoji. I glumimo da imamo Ustav. Nije ratificiran. Priznajemo entitetima status međunarodni kondominij. Dakle, status država. U miru dajemo im konfederaciju. Dajemo entitetima, ... u RS da ima status kakav je imala BiH u bivšoj Jugoslaviji, na osnovu kojeg je imala pravo po međunarodnom pravu samoopredjeljenje na referendum i ocjepljenje. Oni samo čekaju verifikaciju Dejtonskog Ustava. Nije bitan sadržaj amandmana. Nije bitno šta piše u amandmanu, bitno je izmijeniti riječ, zarez, odnosno ratificirati od strane Parlamenta postojanje RS. Nakon toga sva prava po međunarodnom pravu imaju.

I na kraju jer nema potrebe mnogo govoriti o ovom, možda čak ni ovih 10-tak minuta, evo tek je 5 a može se govoriti satima. Ukida se OHR usvajanjem ovog amandmana jer se ukida supervizija. Nema potrebe da više postoji supervizor u Distriktu Brčko. Riješavamo pitanje koje je mučilo one iz RS kako da ode OHR. Kažu neki mora se usvojiti Amandman jer kao do kada će trajati supervizija i Distrikt. Računajte koliko godina u stotinama postoji distrikt, di-si Vašington u onakvoj Americi i danas je Vašington Distrik centar. Upravo iz razloga što su shvatili da ne smiju dirati u to. A mi žurimo da ode OHR. Koliko gospoda koja su sve ovo radila djeluju protiv interesa BiH najbolje govori izjava jednog od glavnih vođa usvajanja ovih amandmana. Rekao je nedavno u jednom listu – onaj ko insistira na odlasku OHR-a, ne poznaje situaciju i nema najbolje namjere prema BiH, Sulejman Tihić. A OHR odlazi ovim amandmanom.

Dakle svi oni koji ovo rade koji će glasati za ovaj amandman i prema riječima Sulejmana Tihića koji najviši je i najjači zagovornik su ustvari neprijatelji BiH. Ako nisam u pravu evo recimo, da ne želi Milorad Dodik da se ocjepi, ne želi nezavisnu državu RS, želi cjelovitu multikulturalnu, demokratsku, suverenu BiH, pa dajte gospodo u ova tri stava prvog Amandmana stavite na prvo ili bilo koje mjesto, amandman ustavne krutosti, trajne ustavne zabrane ocjepljenja bilo kojeg dijela teritorije BiH. Pa da vidimo jesu li Dodik, SNSD, SDS i ostali za cjelovitu ili za podjeljenu Bosnu ili za nezavisnu državu RS. Odgovor znate, ne moram ga ni davati.

Na pitanje takođe jednog od vođa ovih ustavnih amandmana na Federalnoj TV šta dobija Dodik ako nije u Dejtonu se uspjelo napraviti da se riješi status Distrikta Brčkog. Opet Sulejman Tihić je rekao dobija Distrikt Brčko. A šta mi dobivamo? Dobijamo rezervat. U situaciji kada provedu referendum, pozovu se na međunarodno samoopredjeljenje, pravo na samoopredjeljenje,

znate i kakav će biti rezultat referendumu isto kao što znaju gospoda rezultat ovog glasanja. Svi koji se pokušaju pobuniti protiv toga, biće agresori. Bićemo kao Srbija protiv Kosova.

Ne bih više, 8 minuta i 12-13 sekundi uključujući i pola minuta šutnje. Pognuli smo glave, predali se na koljenima gledamo ubijanje BiH zahvaljujući Stranci demokratske akcije, Stranci za BiH i Socijaldemokratskoj partiji. Za ostale i ne čudi. Nikada nisu ni krili šta su radili. Ove tri stranke dale su Bosnu u ruke Miloradu Dodiku ili bilo kojem drugom demokrati sa takvim namjerama. I Bosne će biti samo onoliko koliko Milorad Dodik bude volio BiH.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Gospodin Mirsad Đapo. Neka se pripremi gospodin Hatibović Ilfan.

MIRSAD ĐAPO

Prije svega želim vas sve skupa pozdraviti i zahvaliti organizatorima još jednom na organizovanju javne rasprave. Istina je da gro ljudi koji je ovdje, možemo različito tumačiti, ali čini mi se da je dobro bar što je po prvi put javna rasprava oko Ustava pokrenuta pa ljudi mogu i govoriti. Vjerovatno je dosadašnja praksa bila takva kakva je pa su počeli sad baviti pitanjima ukupnog odnosa prema Ustavu BiH a manje prema Brčko Distriktu. Ali vama zahvaljujem što ste nam dali priliku evo da i ovdje možemo reći o ovom dijelu.

Mislim da Distrikt i ja kao predsjednik Skupštine dolazim iz tog distrikta, ne smatram da treba da treba konfrontirati sa državom BiH. Upravo mislim da je Distrikt mjesto gdje je model koji je građen i koji se gradi trebao biti i model za BiH. O tome poslje 11 godina malo govorimo.

Mislim da je mnogo toga izgrađeno što zaslužuje da Amandmanom ima pravnu i ustavnu sigurnost. A za sada nema. Ja ne želim ulaziti u polemike, to je stvar pravnih eksperata, je li se ratifikacijom ovog Ustava dovodi u pitanje BiH ili ne, kada je riječ o pravnom pitanju.

Kada je riječ o politici, i ja sam u Parlamentu BiH bio pozivajući se mnogi na Skupštinu tadašnje Republike BiH, bio sam ja u Parlamentu i znam kako je dalje proces kretao se, znam šta je bilo u Brčkom prije 11 godina. Znam šta je u Dejtonu bilo Brčko. Brčko je dobilo ovaj status ne, Bogami i radi građana Brčkog pa i radi svih nas koji smo bili tamo. A ne, na neki drugi način. Jer da ih nije bilo i da nije bilo napora, potrebe i međusobnog uvažavanja, tolerancije koja je ipak izgrađena na jednom vrlo visokom nivou, vjerovatno mi o Distriktu ne bi mogli danas razgovarati.

Jedina teritorija koja nema pristup Ustavu BiH je Distrikt. Ne samo pristup da Ustavni sud raspravlja, nego da odlučuje o sporovima između entiteta i Distrikta. Ja zaista neću komentarisati Dejtonski mirovni sporazum, ali u Dejtonskom mirovnom sporazumu je predmet spora bila linija međuentitetska u Brčkom. Razgraničenje na liniji međuentitetsko. I vi u tom rešenje niste mogli mimoći u konačnom arbitražnom rešenju priču o entitetima jer je Dejton to tako postavio i Dejtonu je ostalo ovo kao neriješeno i ostalo kao neriješena linija razgraničenja u Brčko Distriktu.

Prije 11 godina kada je prva godina proslavljena Distrikta, prije 9 godina zapravo. 11 godina je bilo kako smo krenuli u ovaj proces. I bio sam na svim arbitražim tribunalima i svim cesijama. Tada, prije 9 godina ne mali broj građana izašao je na ulice, palio bosanske zastave i bio protiv distrikta. Skupština RS naravno, je donijela rezuluciju koju nikad nije priznala ovo postojanje distrikta. Vremenom smo gradili, izgrađivali ovo što sad imamo. Ono čega se mi u Brčkom bojimo i radi čega imamo puni konsenzus oko ovoga, jeste upravo da ovo sve što smo uradili, model koji bi mogao, ponavljam u mnogim obalstima od obrazovanja, pravosudne zaštite, rada policije, pa i ako hoćete institucija u cjelini, naročito multietničkih institucija koje su izgrađene na tom principu, koji bi mogao poslužiti i drugim u ovoj državi, na ovaj način bio bi ugrožen ukoliko ne bi, jer jednostavno bili su već nekoliko puta u prilici da se ovo sve uruši.

Uprava za indirektno oporezivanje u jednom momentu, prije dvije godine, nekritičkim odlukama a nju čine predstavnici entiteta, zapravo na ovaj način pristupom Ustavnom sudu, mi se od njih treba da zaštitimo prije svega, pa i od države kada donosi odluke koje nisu interes distrikta i koje konačnu Arbitražnu odluku dovode u pitanje. Tada je sa koeficijentima 2,8 – 2,9 – 2,7 distrikt praktično počeo tonuti finansijski. Došao je u jednu situaciju u kojoj iako ovdje jedan od prethodnika je pročitao da su entiteti čak dužni držati fiskalnu stabilnost, doveli su nas u poziciju da praktično se sve ono što je tamo rađeno dovede u pitanje i da se ponovo priča u BiH, tamo gdje nije mogla završiti u Dejtonu a to je na Brčkom, vrati na početnu poziciju. Zašto? Pa jednostavno, mi nikakve zaštite nismo imali. Tada sam ja kao gradonačelnik uz pomoć međunarodne zajednice i nekoliko ljudi, obratio se Tribunalu. Rekao sam, nikoga ovdje ... iz RS su mi rekli – šta to radiš, kakve će posljedice to biti. Znaš ti da ti možeš izazvati uzavrelo stanje. Iz Federacije takođe – šta to radiš. I posle toga je upravo Tribunal i tražio da se obezbjedi pravna sigurnost. Bez te pravne sigurnosti mi ovaj proces dalje ne bi mogli graditi. Jednostavno nemaš se kome obratiti a može ti uraditi sve to što se i do sada radilo.

Dakle, ja nisam, kada je riječ o Amandmanu mi smo tamo jednoglasno svi poslanici i sve političke stranke rezolucijom podržali ovaj amandman. Ukoliko dođe do određenih promjena, dobro bi bilo da bude konsenzus, jer Amandman može doći i u pitanje i zbog toga. A ova prethodna pitanja pravna, imate eksperte, razmatrajte ih ali Brčko nije niti će biti kamen spoticanja i hajde da kažem, posljedica kakvog urušavanja BiH. Ko je dobronamjerman u Brčkom, može vidjeti da se BiH u mogo čemu i gradila i izgrađuje. Imamo mi slabosti puno ali o tome na drugim mjestima. A kažem kao čovjek koji učestvuje u vlasti, ovdje kad govore ljudi iz vlasti, ja o Dejtonu mogu samo reći to da je na osnovu njega izgrađen ovaj pravni sistem i da su svi poslanici tamo kad polažu zakletvu članovi vlade između ostalog pozivaju i na taj pravni sistem izgrađen, na Dejtonu kakav je takav je.

E sad, politika u ovoj državi. Može li se donijeti novi Ustav. Može li međunarodna zajednica nametnuti novi Ustav ili treba ići korak po korak i vidite da nemamo konsenzusa oko toga a pravo nakon evo 9 godina Distrikta, ili 11 godina od započinjanja ove arbitraže ako uzmem samo segment 1% teritorije Ddistrikta ili ako uzmem BiH kao cjelinu, pravo ovih građana i da čekaju na bolja rešenja, isto tako vrlo upitno. I to se uvijek mora testirati. Dakle, da li sa ovakvim Dejtonskim sporazumom, sa ovakvim rešenjima možemo izgraditi državu, možemo li ući u Evropu .. Vrlo jasno. Ali kako doći do Ustava, to je sad stvar koja ne bi ovdje otvarao širu raspravu.

Dakle, mi u Brčko Distriktu smo zainteresovani da se ovaj Amandman usvoji. Zainteresovani smo ukoliko može doći do popravki određenih pitanja, pitanje kondominijuma. To je ova konačna Arbitražna odluka udefinisali, upravo radi spora na međuentitetskoj liniji. I ono je sastavni dio, bio u Ustavu ili ne bio, on je u konačnoj Arbitražnoj odluci i to je tako. Možda ja nisam sretan što je tako ali je tako.

Toliko i hvala vam i apelujem da se Amandman, kada je riječ o sadržaju njegovom, usvoji.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Ne možete, nema replika ovdje, samo se mišljenja slušaju, na osnovu prijavljenih diskusija.

Hvala vam ljepa.

Riječ ima Hatibović Ilfan a neka se pripremi Memo Karišik.

ILFAN HATIBOVIĆ

Doviđenja omladino, vi ćete doživjeti, ja još par godina.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Molim vas, izvolite iznesite vaše mišljenje.

ILFAN HATIBOVIĆ

Ja sam Ilfan Hatibović, građanin promašeni Sarajlija, promašen od metaka. Ja želim da izjavim ovdje sa ovog javnog skupa da sam protiv promjene Ustava ovog Dejtonskog iz razloga što ga je, iz ovih razloga što su ostali prethodnici govorili o ubijanju Bosne, o predaji Dodiku Bosne i tako. Samo gospodine Mirnese, vi ste zaboravili da se u onom Ustavu Republike BiH ne smije potpisati kapitulacija i neće dozvoliti narod to. Ja vjerujem da će se braniti.

I imam prijedlog i da budu i sve ovce na broju i vuk sit. Neka Rafi odnosno bilo koji Visoki predstavnik nametne, optroši ovu promjenu Ustava i tako smo mi čisti. I vuk sit i ovce na broju a za jaganjce neće niko ni pitati.

Dakle, predlažem rešenje protiv sam usvajanja ovog Amandmana i hvala ljepo. To je moja bila diskusija.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vama.

Riječ ima gospodin Memo Karišik. Neka se pripremi Emir Omerović.

MEMO KARIŠIK

Pozdravljam sve prisutne. Ja sam za ovu javnu raspravu jutros slučajno saznao prelistavajući portale na internetu. Vidim pojedini forumaši su zabrinuti, na koji je način ona organizovana i posebno gledajući vremenski, danas je radni dan 11:00 sati, većina ljudi radi.

Penzioneri nisu informisani, ostali građani nisu informisani o ovome. Da li je to bio cilj ove komisije. Ja ne znam. Ako je bio cilj, onda je taj cilj i ostvaren. Znači ako je cilj da se ne čuje javnost i građani šta misle o Amandmanu na Ustav, kad se tiče Brčkog, onda je to postignuto.

Dalje, kad se tiče mog mišljenja po pitanju ovog Amandmana, ono je sljedeće. Parlament BiH treba da donese Amandman na Ustav koji nije ratifikovan. Ako se to usvoji u Parlamentu, imaćemo situaciju da imamo legalan samo jedan član Ustava koga je usvojio Parlament i imamo kompletan ustvari nije ni legalan taj član, jer ne znamo na osnovu čega ima pravo Parlament raspravljati o nečemu, o Ustavu BiH, ako ga nije ratifikovao. Prema tome, moje je mišljenje kao običnog građanina, nije mi jasno na koji način će oni to ostvariti.

Što se tiče sadržaja Amandmana, mislim da je suvišno o tome raspravljati, ovdje su uključena tri subjekta, pored BiH i dva entiteta ako je to Distrikt BiH to bi tako trebalo i ostati. Ja predlažem, ako još to nije kasno, da se putem javnih medija obavijeste građani i da se organizuje nova javna rasprava u Sarajevu, Sarajevo ima 500.000 stanovnika a ovdje možemo vidjeti samo par ljudi koji su došli po svojoj volji. Ostali su političari. Javni mediji, da li su otišli svojom voljom ili su možda po nagovoru političara napustili, onog trenutka kada su političari završili svoje diskusije. Gospodin Rafi Gregorijan je napustio kao predstavnik međunarodne zajednice, ne želeći najvjerovatnije da čuje mišljenje običnih građana. Prema tome, ja predlažem komisiji da ovo uvaži, jer velika je zainteresovanost javnosti za ovaj Amandman, da se ponovo organizuje to u Sarajevu ali pod uslovom da se obavijeste ljudi preko javnih medija, da to bude vikend subota ili nedjelja i jednostavno da ljudi ovdje kažu šta misle. Većina ljudi, ovo što ja mogu u svojoj sredini vidjeti, ima mišljenje kao što i ova gospoda ovdje, par običnih građana diskutovala isključujući političare.

Eto toliko, hvala vam.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vama.

Gospodin Emir Omerović, a neka se pripremi Sabahudin Mešanović.

IVO MIRO JOVIĆ

I nema više prijavljenih.

EMIR OMEROVIĆ

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo, zastupnici i cijenjeni građani, ja se nadam Republike BiH.

Nisam imao namjeru diskutovati, ali sam ponukan iz nekoliko razloga a jedan od njih je i diskusija gospodina, zaboravio sam mu ime, koji je na tragu onoga o čemu sam ja razmišljao, a sve se svodi na razmišljanje, tj. tumačenje Amandmana u Mostaru na javnoj raspravi gdje je gospodin Nurko Pobrić ekspert za ustavno pravo iznjeo svoje primjedbe i razloge zbog čega on ne bi bio protiv.

Znači prije nego što kažem bilo što, ja sam predsjednik Stranke Pravde i razvoja BiH i mi smo protiv usvajanja ovog Amandmana iz najmanje tri razloga.

Opći okvirni sporazum za mir u BiH je međunarodni ugovor, sporazum, ugovor gdje se države dogovaraju o nečemu i to se tretira kao ugovor između država. To mi sada narušavamo ovim Amandmanom.

Zašto sam protiv? Pod broj 1. znači ja sam ovdje vrlo kratko i na brzinu napisao razloge zašto. Znači prvi razlog je sadržan u ovoj riječi - kondominijum. Gospodin Nurko Pobrić a i uvaženi gospodin je li, advokat se predstavio, nisam zapamtio ime, je tumačio tu riječ i ona doslovce kad se prevodi, ja citiram sada – dvije države upravljaju jednom teritorijom. Koje dvije države upravljaju teritorijom Brčko Distrikt, pitanje je moje i Stranke Pravde i razvoja BiH. BiH i neka druga. Koja? Da li se ovom riječju daje državnost entitetima? Postavljam pitanje. Moje je mišljenje, jeste. Da je gospoda iz manjeg entiteta na čelu sa neprikosnovenim voždom, jednostavno iz ovog razloga, tako jednostavno i glatko prihvatila ovaj oblik amandmana.

Znači kada se radi o ovoj rečenici i ovoj riječi, mi ćemo dostaviti, a nismo dostavili ali dostavićemo, imamo vremena do 20. znači prijedlog za izmjenu ovoga ako je moguće ili da se nikako ne usvoji. Ja ne želim izdaju države. Ja sam je branio pucajući na tenkove, nisam ništa legitimirao od toga, nema veze. Nisam bio nikad ni u jednoj stranci iz razloga zato što sam shvatio da me izdaju. Izdaju moje povjerenje. Da ne bih bio izdat, odlučio sam da se sam borim uz pomoć svojih prijatelja koji su me hvala Bogu evo je li, i legitimirali na prošlim lokalnim izborima.

Prema tome, prvi razlog zašto smo protiv, jeste ova riječ kondominijum. Nema dvije države koje će upravljati teritorijom Brčko Distrikt. To mora biti BiH. Jasno i glasno. Zašto ja da se borim za neki entitet. Ne. Ja se neću nikad boriti za entitet na štetu države BiH.

Druga stvar, lokalna samouprava sa vlastitim zakonima i propisima. Koja lokalna samouprava na svijetu donosi zakone i propise? Ja mislim da je to neki viši nivo vlasti. To je druga zamjerka na prvu tačku Amandmana.

Sljedeća stvar, kada se radi o sporovima. Ovim Amandmanom je ustvari predviđeno da je nemoguće doći na Ustavni sud BiH. Jeste po nekim sitnim pitanjima, a krupna pitanja nikad ne bi mogla doći na Ustavni sud BiH. Dobro, sada je to malo olakšano, u prvom čitanju je bilo je li, ovaj 1/4, koliko se sjećam pa je to sad preformulisano. Znači potrebna je 1/5 svih iz konstitutivnih naroda. Znači kada bismo mi sada ratificirali ovaj Amandman proveli, ovo je legalna procedura izmjene Ustava, znači to Dejtonski sporazum predviđa je li znači. Znači kad bismo ratificirali ovaj Amandman, mi ratificiramo i Utav je li. I kada bi se sve ovo usvojilo u ovom obliku, u slučaju pokretanja bilo kakvog spora zbog nezadovoljnosti nekog od konstitutivnih naroda, tj. njihove oligarhije, elita, ko garantuje da će se ta potrebna 1/5 iz reda drugih konstitutivnih naroda uopće moći naći. To nema ovdje garancije. Ovdje niko ne garantuje da je moguće pronaći tu 1/5. Ja kad bih želio ocijepiti svoju općinu od nečega, nikad me niko ne bi mogao nagovoriti da ja dam svoju saglasnost da ide na ocjenu ustavnosti, nikad. Mi imamo danas čitanje presude ratnom zločincu a drugi je uhapšen. I zbog djela počinjenih na teritoriji BiH o kojima mi danas je li, raspravljamo. Ovo za mene nije javna rasprava. Ovo je razgovor

između nas 5-6 ljudi u BiH koji su svojom voljom došli da razgovaraju ovdje. Čak se i prijeli nam. Sramota je nekoga prozvati na način kako sam ja to danas čuo ovdje od najviših državnih dužnosnika koji je došao da raspravlja i da iznese svoje mišljenje, nekim imenom, bezobrazan... Kada neko postavi pitanje šta je alternativa? E pa niste vi gospodine alternativa. Nemate legitimitet naroda BiH da budete alternativa onome za što niste izabrani. A ima neki pravnik koji kaže, a šta je alternativa? Ima stotine hiljada fudbalera u historiji nogometa, mi znamo samo za 5-6. I kao neko je dobar pravnik sudija, ovako ili onako. A mi znamo samo za 5-6. Tako je i u pravu. Znači postoje dobri i loši pravници, sudije itd. Pravnik onog kalibra nije alternativa državi BiH.

Toliko.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vam ljepo.

Gospodin Sabahudin Mešanović. I neka se pripremi gospodin Haris Hojpurčić.

SABAHUDIN MEŠANOVIĆ

Pozdravljam sviju i zahvaljujem se za riječ.

A nisam se javio zato što mislim da ću svojom diskusijom nešto doprinjeti. Uvažavam da u ovom uvačenom bh nacionalnom Domu jer svaki parlament svake države ima nacionalni identitet unutar nacionalnog prava(?). Moj Parlament ima bh nacionalni identitet. Ali je praksa ovog identiteta u ovakvim raspravama da mi ispričamo i tu se priča završava. Niko ne mora čak ni pročitati ono što kaže.

Ja sam se javio prvo radi gospodina Đape. Zahvaljujem se i vama i vašim saradnicima za ono sve što je urađeno u Distriktu i lično kao pravnik, kao internacionalni pravni legalista, volio bih da pričamo danas o amandmanu koji zagovara bh nacionalni Distrikt Brčko. Da se tako zove. Da se zna da to nije subnacionalno kao što su entiteti.

I ima jedna stvar koja je temeljna, zašto sam se javio. Kao pravnik me muči nešto što bi moj profesor rekao da je glupost. Pričati o promjeni pravnog akta, koji nije autorizovan. Mi u BiH primjenjujemo izvornik Aneksa IV internacionalnog Mirovnog sporazuma za BiH. Znači, taj akt na našem domicilnom jeziku u svakoj riječi mora obezbjediti implementaciju tog Aneksa IV u BiH na isti način na koji se implementira u Americi u Francuskoj. A vi ste svjedoci da to nije.

Pod jedan, kao Bosanac, etno Bosanac izložen sam apsolutnom etno kulturološkom genocidu. Iako u preambuli mog bh nacionalnog Ustava piše Bošnjaci, Hrvati i Srbi kao konstitutivni narodi zajedno sa drugima – ader, velikim slovom. Znači nema veze što je nas Bosanaca 1%. Ali ne možete nam ukinuti konstitutivnost. Tim prije što konstitutivnost u toj preambuli odnosi se na akt koji se zove konstitucija. Eh ako smo preveli sad Ustav, onda daj u preambuli da napišemo Bošnjaci, Hrvati i Srbi kao ustavotvorni narod, ne narode koji grade BiH, nego koji samo donose, učestvuju u donošenju. I dajte konstitutivnost.

S druge strane, nije kolizija člana 1. izvornika Ustava sa mojom bh nacionalnom identifikacionom karticom jer EU ukidanjem pasoša imala je obavezu da obezbjedi dokument za nacionalnu identifikaciju svakog građanina koji se nađe na teritoriji EU. To su uradili prema nama. Ja u džepu imam bh nacionalnu identifikacionu karticu u kojoj moj nacionalitet je BiH. Moj nacionalni identifikacioni znak ...ovo. I sad imam Izborni zakon u kojem sam se ja ispred Bosanske demokratske stranke prijavio za izbore. Nacionalni identitet bh prepisao iz, i znate šta se moralo desiti, da bi izašao morao sam prekrižiti, izjasniti se Slovenac. Jer jednostavno, takav erašomon imamo iz primjene Ustava, da ono što je u Ustavu, moj bh nacionalni identitet koji piše u CIPS-u jer ne može druga glupost pisati. Ne može mi pisati neki nacionalitet, kad izađem u Evropu koji Evropa ne registruje, ne prepoznaje. I ja sad ne smijem kao građanin koristiti taj svoj identitet.

Zato bih predložio pošto nisam naučio nikog kritikovati, smatram da svi su, većina ljudi su dobronamjerni. Bog nek oprostimo ono koliko nekad griješimo, ali bih pledirao da prije nego što krenemo u ustavne promjene, obratimo se svi OHR-u, da prije zatvaranja OHR dadne nam autorizovano tumačenje, šta znači preambula, sadržaj preambule u internacionalnom pravu. Da li je tačno ono što ja kažem, da naš Ustav nije u koliziji, da postoji bh nacionalne institucije, da postoje bh subnacionalne institucije i da postoje bh lokalne institucije. I 1.700 zakona koje EU traži, traži da donese ovaj bh nacionalni Parlament. Ne multinacionalni, bh nacionalni. I da predsjednici entiteta, kao subnacionalnih institucija po ovom Ustavu postojećem ne mogu raspravljati, nemaju, entiteti nisu subjekt internacionalnog prava.

Prema tome, ja jesam za ustavne promjene i kad se korektno prevede ima za promjenu, ali dajte da prvo prevedemo pa da ne bacamo uz rođeno dijete ako treba plodna voda da ode, dajte da ne bacamo, da zadržimo ono iz postojećeg Ustava što ne primjenjujemo a dobro je. Pa da znamo šta je to što mijenjamo. Ovako, Dodik ima svoju verziju prevoda, Haris ima svoju, Tihić ima svoju, i sad šta. Mi krećemo iz početka. Mislim da predmet razgovora mora biti autorizovani prevod Ustava. Ja imam onde knjigu, evo pozivam ovdje sve koji sjede ovdje, odreću se svih, svakog rada u političkoj stranci, odreću se svakog javnog rada, evo sad ću vam donijeti izvornik, nek mi neko nađe jednu rečenicu u Ustavu iz koje se može reći da je BiH multinacionalna. Ali, pričamo iako ne piše nigdje o nacionalnim vitalnim interesima, mi se ubismo o zaštiti vitalnih nacionalnih interesa. Ako dajete nekom pravo ako Bošnjaci hoće naciju, neće ne priznaju BiH, ali u znacima ide bošnjačka nacionalna teritorija, bošnjački nacionalni parlament, bošnjački nacionalni subjektivitet na Olimpijskim igrama, to je cijena. I ako većina prihvati i mi ćemo Bosanci prihvatiti podjelu. Srbija nije imala nacionalni identitet u internacionalnom pravu, sve dok ih zadnja Crna Gora nije napustila. Sad ima. Znači cijena srbijanskog nacionalnog barijaka na istriveru je da ostane sama i suverena. To je jedini način da nacija koja dobije nacionalni subjektivitet kao mi na referendumu 1.4. '92. To je put do nacionalnog identiteta.

Znači ponavljam, hvala vam na svemu. Možda me neko nije razumio ali se zalažem da OHR prije nego što počne ulaziti u tranziciju svojih nadležnosti, da nam konačno autorizovano tumačenje Ustava i ustavnih pravnih pojmova. Da mi neko ne permutira, priča o naciji a govori o narodi. Priča o međunarodnim odnosima a rečeno Srbima, srpskom narodu da naord nije subjekt internacionalnog prava. Znači očekujem od OHR-a da ja ne bih sa Mirnesom ili sa nekim drugim raspravljao šta ja i on mislimo, dajte nama tumačenje koje je konzistentno, internacionalno pravo a mi ćemo se onda lako složiti.

Hvala.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vama.

Imamo prijavljenog gospodina Harisa Hojkurića(?) neka uzme riječ. I neka se pripremi gospodin Sead Avdić, nakon čega ćemo zaključiti ovu debatu.

HARIS HOJKURIĆ(?)

Gospodine predsjedavajući, poštovani gosti, gospodo u radnom predsjedništvu, želim da vas pozdravim i da zahvalim povodom otvaranja ove javne diskusije o promjenama Utava BiH odnosno donošenja Amandmana na Distrikt Brčko.

Ja pozdravljam sve inicijative koje su bile od strane predsjednika Tihića, da se nađu neka rješenja za našu zemlju i za naše građane. Ali isto tako pozdravljam njegovu inicijativu kojom je pozvao sve relevantne pojedince i institucije da se uključe u ovo. Ja bih volio da čujem zvanične, možda čak i pismene stavove profesora ustavnog prava sa naših univerziteta, Advokatske komore BiH, Islamske zajednice, Srpske i pravoslavne crkve, Katoličke crkve, Hrvatskog kulturnog društva, Kongresa bošnjačkih intelektualaca i drugih relevantnih činilaca. Takođe bih se zahvalio ovome profesoru, advokatu u penziji koji je iznio vrlo sadržajan tekst o predloženom amandmanu.

Iz tumačenja koje sam čuo od profesora Gregorijana, ja sam izdvojio dvije stvari, po meni vrlo bitne, a to je da sutra kada se usvoji ovaj amandman Parlamentarna skupština BiH ne može ni u kakvim okolnostima promijeniti njegov status. Da li to mi sada dobivamo distrikt nad državom? Mislim, da li dobivamo jedan prostor koji jednostavno nikakvim drugim amandmanom u budućnosti se neće moći izmijeniti? To mi nije jasno nikako da ne postoji neka većina u Skupštini Parlamenta da može sutra izmijeniti taj status.

Drugo, isto tako sam primjetio vezano za pritužbe što su govornici prije mene iznosili. Po svim nekim logikama, jer ja nisam pravnik, ja sam ekonomista ali prema svim nekim logikama, bilo kakvu pritužbu treba da može da uputi svako onaj čija su prava ugrožena. Ne vidim nikakvu potrebu da treba podrška 1/5 pripadnika drugih naroda da bi neko mogao Ustavnom sudu da podnese pritužbu na neku ugroženost svojih prava.

Drugo, smatram da je nama potrebna reforma Ustava BiH, cjelokupna izmjena Ustava i ne znam zašto sada izdvajati jedan amandman umjesto da se pristupi cjelokupnoj promjeni Ustava BiH. Mislim, u medijima se sad o tome u zadnje vrijeme govori da treba podržati inicijativu koja dolazi iz Amerike, a koja je takođe podržana od predsjednika Stjepana Mesića predsjednika Hrvatske o održavanju Dejtona II. Ja mislim da tu treba inicijativu podržati i mislim da bi trebalo na tome raditi, da se možda u nekom ponovnom gradu donese jedno cjelokupno rješenje.

I takođe mislim da iz iskustva, prateći šta se danas dešava, mislim da ne bi trebalo biti donošenje nikakvog amandmana ili nekog bitnog zakona na promjenu bilo čega, dok se ne ukine

član 17. o državljanstvu građana BiH koji imaju dvojna državljanstva. Jer, očito je da tu postoje ovaj, blokade a po isteku zakona koji je donio Visoki predstavnik PEDI EŠDAUN, pola miliona naših građana vani koji imaju druga državljanstva, može se desiti da izgube državljanstvo BiH. Ja bih uslovio bilo kakve zakone, promjene itd, da ništa se ne donosi dok se ne donese ukinuće ovog zakona.

Toliko i hvala vam na pažnji.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vama.

Gospodin Sead Avdić i on je sa sobom donio i prijavu pa ćemo naravno pozvati da se pripremi i gospodin Seid Karić. Izvolite.

SEAD AVDIĆ

Dame i gospodo, gospodine predsjedavajući, drage kolege,

Ja želim da vas pozdravim u ime BH slobodnih demokrata i da kažem nekoliko riječi o današnjoj javnoj raspravi koju treba pozdraviti, zaista treba čestitati i našim ustavnopravnim komisijama i jednog i drugog doma, da su našli snage, ja bih rekao da organiziraju ovakav demokratski ipak način konsultacije oko Prvog amandmana na Ustav BiH.

S druge strane takođe treba istaći previše je bilo emocija u ovoj sali u proteklo vrijeme i jednostavno emocije nisu dobar saveznik ni policije ni političarima.

I treće, bez namjere da branim, i ja sam bio parlamentarac 6 godina u državnom Parlamentu, poslanici potpisuju jednu izjavu kad prihvataju dužnost, da će se ponašati i braniti BiH shodno Dejtonskom sporazumu. I u tom smislu morate shvatiti njihovo ograničenje i jednostavno njihove domete u smislu i diskusije oko ovog amandmana. Bez namjere da branim bilo koga danas u ovoj Sali. Ali, ja ću da vas samo podsjetim na član 1. tačka 1. Ustava BiH koji kaže, a to vrlo često zaboravljamo i ponekad namjerno a to je da je Republika BiH je država koja nastavlja svoje međunarodno postojanje u međunarodnim granicama kao samostalna međunarodno priznata država pod nazivom Bosna i Hercegovina. Rečeno u Dejtonu član 1. tačka 1.

Šta iz ovoga proizilazi? Mnogi to namjerno zaboravljaju i negiraju. A proizilazi sljedeće – BiH nije nastala voljom svojih entiteta i Brčko Distrikta. BiH nije prosti zbir dva entiteta i Brčko Distrikta. BiH ima svoje ovlasti kao država međunarodno priznata. Ako to shvatimo, onda kako možemo shvatiti zaista da u Amandmanu Brčko Distrikt je kondominijum je li tako, u vlasništvu dva entiteta. Zaista se postavlja pitanje, a kaže se Brčko Distrikt BiH a u vlasništvu dva entiteta. To jeste kontraverzno. I zasita jeste kontraverzno sa aspekta analize ove ustavne materije o kojoj pričamo.

Ja mislim da bi trebali i dijelom čuti glas i gospodina Belkića koji ima interesantno izlaganje u ime Stranke za BiH, koji u velikoj mjeri sugerise neke korake koji bi relaksirali usvajanje ovog Amandmana a to je prije svega da se, možda(?) očekivatai cjeloviti izvještaj o sprovođenju i realizaciji Arbitražne odluke za Brčko. Ja mislim Đapo, je li tako, kao

predsjednika Skupštine Brčko Distrikta, očekujemo, BiH očekuje je li implementirana Arbitražna odluka za Brčko. Pismeni izvještaj koji će ovjeriti i Upravni odbor Vijeća za implementaciju mira. To je prvi korak. Ne može se to amandmanom uraditi. Prvi korak je taj dokument. Drugi korak, kako da ne, amandman koji proizilazi iz toga, kako da ne.

Uvažavajući da ja mislim da je Brčko Distrikt do danas pokazao održivost, jedan osebujni oblik demokratizacije tih prostora u Bosanskoj Posavini i Brčko Distriktu i ja cijenim da je Brčko Distrikt ipak uspješna priča koja se izdvaja u BiH. I to treba čestitati ljudima. Poznavajući probleme s čime su se suočavali, sukobljavali i kako su vodili taj gradić na sjeveru gore Save ... kažemo da su to vrata BiH itd. Što znači, treba puno imati senzibiliteta objektivno prema ovome amandmanu.

Znači ja se zalažem ipak da ono što je definisano amandmanom, ne bi smjelo biti mrtvo slovo niti zakovano baš do kraja. Dajmo, omogućimo da demokratija ima šanse i u Parlamentu BiH. Da demokratija može kazati i dijelom demantirati i dijelom korigovati amandman. Ide po ... uzmi ili ostavi. To je vrlo loše. To .. djeluje na ucjenu na ultimatum itd. To je nemoguće, neshvatljivo. Malo više volje i dobiće se ta dvotrećinska većina u Parlamentu BiH. Malo političke volje, zaista. Uzmi ili ostavi, to jednostavno niko razuman ne prihvata. U tom smislu znači, ja se zalažem da ... amandman, učini na ovaj amandman u smislu deblokiranja donošenja odluke u Brčko Distriktu tako, da recimo arbitar koji je pokazao svu svoju vitalnost i jednostavno do kraja objektivnost Rober Oven, da svoje mišljenje o Amandmanu. Kome to smeta i ko se toga pribojava? Uslovno rečeno u BiH. Zašto Robert Oven ne bi dao svoje mišljenje o ovom amandmanu? I to je sasvim legitiman zahtjev Stranke za BiH i BH slobodnih demokrata i još mnogih drugih stranaka. Da, da se mišljenje o Amandmanu. Ako se neko pribojava ili želi na brzinu pod pritiskom donijeti Amandman, onda zaista nije ni čudo što javno mjenje u BiH reagira i ne slaže se sa ovim Amandmanom. Veliki dio javnog mjenja u posljednje vrijeme mijenja svoje mišljenje, priklanja se jednostavnu glasu protiv ovog Amandmana a ne glasu za. Što znači, ako bude malo mudrosti, odgovornosti itd, bh Parlamenta i jednog i drugog doma, ja očekujem da će ovaj Amandman biti rekonstruisan i da se niko neće libiti da pozove Ovena da, da svoje mišljenje o ovom Amandmanu. I u tom kontekstu se dijelom relaksira .. situaciju.

Ja predlažem takođe, na kraju se može sasvim jasno reći, i ispraviti taj Amandman, Brčko Distrikt BiH do sada bio kondomijum u vlasništvu dva entiteta, ovim Amandmanom postaje vlasništvo BiH. Ni manje, ni više. Da li bi to nekom smetalo? Pa nećemo se valjda vraćati ponovo u godine kada je donešena arbitražna odluka. Pa vrijeme je učinilo svoje. Đapo i ostali su učinili svoje, sva tri naroda, zaista i Srbi i Bošnjaci i Hrvati itd. u Brčko Distriktu da treba robovat tome, da neko zaista hoće da pretpostavlja da entitetska linija može biti linija u budućnosti razdora ili integracije. Ja ne vidim da je to baš u duhu integracije, s obzirom na ove izjave zapaljive retorike, jednostavno ono što se događa i što se šalje kao politička poruka. Ja mislim da su poslanici na ispitu još jedanputa zaista, da poslanici, bez obzira na svoj potpis, odnosno i zakletvu koju su položili u svim i sve ostalo, moraju dobro razmisliti prije nego što jednostavno odbace sve intencije, odnosno sve sugestije iz javne rasprave, a posebno političkih stranaka koje su parlamentarne stranke. Mislim da jednostavno, vjerovatno u tom kontekstu nećete imati potpunu saglasnost javnog mjenja niti naroda i građana BiH.

Hvala vam što sam imao priliku da govorim.

ŠEFIK DŽAFEROVIĆ

Hvala vama.

I, imamo još Seida Karića, nakon toga ćemo završiti današnju debatu.

Izvolite gospodine Kariću.

SEID KARIĆ

Dame i gospodo, uvaženo predsjedništvo, ja vas pozdravljam.

Govorim ispred Bosanskohercegovačke podrinjske narodne stranke i sada, slušajući ove cijele diskusije i čitajući Amandman, onda se pitam šta ostaje u vlasništvu države BiH, ako se usvoji Amandman na Ustav Brčko Distrikta i ako Brčko Distrikt pripada u vlasništvo entiteta, onda šta ima BiH kao država i čim da se ona diči. Znamo da sada nastoje entiteti da prihvate suverenitet države i to je vjerovatno i u cilju kroz neke referendumne u dogledno vrijeme, da li 10-15 godina, ali sigurno će se ostvariti to vrijeme da dođe i do raskola, do rascjepa ako danas prihvatimo ovaj Amandman i prihvatimo da Brčko Distrikt damo entitetima. Ko će imati zagantovano pravo da će za 15 godina Brčko Distrikt imati ovaj suverenitet koji mi danas ovdje predlažemo. Znamo sa cijelom situacijom da BiH je potpuno u raskolu, u raspadu u ovakvim, sa ovakvim Ustavom, sa ovakvim nametnutim Ustavom i ovakvim rešenjima, pitanje koliko ima opstanka, koliko ima sistema da preživi BiH. Gledajući, usvajamo Amandman, a nismo ispoštovali Amandman VII, gledajući rasulo u dva netiteta, ulaganje u povrat građana u infrastrukturu, u njihov opstanak da mogu živjeti od svog rada, kroz ovaj, za 14 godina ništa nije realizovano ni čak 30% od ukupnih tih programa koji su se trebali realizovati za 14 godina i da se pripremi Dejton II.

Zato ja želio bih da znam šta će država BiH imati u svom vlasništvu ako entiteti pripadaju, Brčko Distrikt pripadne entitetima i ako se usvoji taj Amandman na Ustav Brčko Distrikta?

Evo toliko i hvala vam.

ŠEFIK DŽAREROVIĆ

Hvala vama.

Poštovane dame i gospodo, ja pošto nemam više prijavljenih, zaključujem raspravu.

Zahvaljujem se svima koji su se odazvali danas ovoj raspravi. Svi koji imaju još nešto da kažu, mogu svoje primjedbe, sugestije i mišljenja dostaviti na e-mail adresu Parlamenta, mogu dostaviti putem pošte. Te adrese su otvorene. Ja sam dakle, ovaj, provjeravao sada u Sekretarijatu i cijelo vrijeme su otvorene do 20. ovog mjeseca u 17:00 sati.

Hvala vam ljepa, doviđenja.